

NASLOV—ADDRESS:
Glasilo K. S. K. Jednota
6117 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio.
Telephone: Henderson 3912

**POZOR, PRIZADETA
DRUSTVA!**

**KAMPANJA TRAJA
SAMO SE DO
KONCA DECEMBRA!**

**Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota**

*je prva in najstarejša
slovenska bratstva pod-
porna organizacija v
Ameriki*

Posluje že 47. leto

GESLO KSKJ. JE:

*"Vse za vero, dom in
narod!"*

Entered as Second Class Matter December 12th, 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24th, 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917. Authorized on May 22nd, 1913.

NO. 44 — STEV. 44

CLEVELAND, O., 30. OKTOBRA (OCTOBER), 1940

VOLUME XXVI. — LETO XXVI.

OHIO BOOSTERS CONVENE, ORDER DRAFT OF PIN TOURNEY RULES

Lorain, O.—The Ohio KSKJ Booster meeting held at Lorain, O., on Sunday, Oct. 20, 1940, drew a crowd of about 85 active KSKJ Boosters.

It was decided that a temporary set of rules and by-laws is to be drawn up and presented to the Boosters at their next meeting at Barberton, Ohio, on Sunday, Nov. 24, 1940, at the Domovina Hall. The rules and by-laws as adopted by the group at that time will be the governing medium of the Ohio KSKJ Bowling Tournaments in the future.

Election of officers for the following year and the selection of the city where the next Ohio KSKJ Bowling Tournament is to be held will also take place at the session in Magic City.

The importance of the Juvenile Campaign was strongly stressed by Mary E. Polutnik, secretary of the Boosters, who urged the Boosters to help make the campaign a success.

On Sunday, Oct. 20, 1940, following the business session a delicious lunch was served to all attending and then the crowd participated in a mixed bowling tournament at the Andorka Alleys. The results are as follows: first place: "Sally" Urbancic and Rose Schuster, 1010; second place: Michael Zlate and Frances Globokar, 994; third place: Michael Cerne and Jennie Cerne, 986; fourth place: Joseph Piskur and Ann Logar, 985. Consoled were Anne Polutnik and David Rostan, for low score, and Miss Polutnik's slogan is "Win with Rostan."

FALL DANCE BILLED BY C. & M.

Cleveland, O. — One of the most important affairs of the year of the SS. Cyril and Methodius Society, No. 191, will be a dance given this Sunday, Nov. 3. It will be held at St. Christine's Hall on East 22nd St. The tantalizing music of Chuck Smith and his orchestra will begin at 8 o'clock and will continue till late in the night. Admission for the evening is only 25c.

If you get thirsty after the polkas and jitterbug numbers, plenty of cold drinks will be furnished to quench your thirst. And if you should get hungry (and who doesn't?) delicious

food will be prepared and served by the energetic women of the society.

We wish to see all the members of this society at the dance. It is your duty to co-operate in this affair and make it successful. And to those of you who are non-members a special invitation is extended to attend this dance. Tell your friends, your relatives, your neighbors. Tell everybody!

A successful dance is predicted; so come and join the crowd Sunday, where a good time will be handed to each one of you on a silver platter. We'll be seeing you!—F. R.

JOLIET DRAMATIC CLUB ELECTS, ANNOUNCES NEXT PRODUCTION

Joliet, Ill. — The annual meeting of the Dramatic Club of St. Joseph's Parish was held Tuesday evening, October 22, at which time the following were elected to office: Raymond Mutz, president; Margaret Dolinsek, vice president; Elizabeth Buchar, secretary; Bernard Kambic, treasurer; a board of directors composed of Agnes Vidmar, John Nemanich Jr., and Anthony Vidmar; and Olga Erjavec, publicity chairman; Rev. M. Butala, moderator.

Upon the adjournment of the meeting, a party commenced

which was carried on in barn-yard fashion. Cornstalks, acorns, branches of leaves, pumpkins, girls and boys dressed as farmerettes and farmers, respectively, aided in producing the proper effect. Refreshments were served and dancing was the main feature of the evening.

At the present time the members of the club are busily rehearsing for its yearly major production entitled "Over the Rainbow." It is to be held in St. Joseph's Parish Hall Sunday afternoon and evening, Nov. 26.

PLUMBERS CLIP EAGLES TO SHARE JOLIET PIN LEAD WITH JOSEPHS

Joliet, Ill. — In the feature match of the week in the local Kay Jay bowling loop the Schuster Plumbers downed the high flying Eagles two games out of three and thereby managed to stay in the first place spot with the St. Joseph's No. 2 boys who copped a pair from the Gorsich Grocers. In the other matches of the evening the Peerless Printers took two games from the Slovenic Coals while the

Avsec Printers were winning a pair from the Tezak Florists.

High game honors of the evening went to Andy Kludovich of the men for his neat 211 and to Elizabeth Mutz of the ladies who counted for 182 pins. Dee Telfer took the ladies' weekly low game prize. Others in the 200 class were: Bill Koletto 210, Tony Buchar 202 and John Mutz 200.

(Continued on page 2)

ONLY TWO MORE MONTHS!

At the 1938 Convention in Eveleth, Minnesota, the delegation approved the Resolution whereby the Class "A" and "B" members were given the opportunity of exchanging their policies (until July 1st, 1939) for the new 4% American Experience Table policies, for, after that date all members desiring to exchange their policies would have to take the 3½% table policies. Later, the Supreme Board extended the 4% table exchange privilege date to December 31st, 1940.

The Convention and the Supreme Board approved and extended the above Resolution because they felt that such action is for the benefit of the members; but yet we hear of many cases in which members contend that it is not to their benefit. Members sharing this opinion are in the wrong, because it can be seen that the following benefits may be derived:

1. The insurance lapse (suspension) is eliminated.
2. Lower assessments to be paid under the 4% than under the 3½% table rates.
3. In the case of 20-year policies, a shorter period of assessment payments.
4. Cash borrowing privilege.
5. Possibility of more assessment dividends.

The first point is very important, for our experience during the depression of the decade shows that there was an unusually large number of lapses in life insurance of the Class "A" and "B" members. This fact is also substantiated through the records of other fraternal societies as shown in the compilations by the Fraternal Societies Statistics. From such compilations, it appears that there was a very low percentage of lapses in life insurance covered by policies with cash or reserve values, because such reserves took care of the assessments during the period of the member's decreased earnings, thereby saving the insurance for the protection of the member and his dependents. The past history shows that every period of prosperity is bigger and better than the previous period, likewise that every depression period is worse than the one before; therefore, during a prosperity period like the present one which is supposed to continue for a few more years, it is of the utmost importance that each Class "A" or "B" member protect himself by exchanging his policy for the new plan which carries an accumulated cash or reserve value, so that when a depression period comes and he is unable to keep up his assessment payments, he may through the accumulated reserves pay his assessments thus saving his insurance.

Points 2 and 3 may be summed up and proved by the following example: Supposing that a member 16 years of age was admitted in 1925 and had taken out a Class "B" policy, and now desires to exchange his policy for one of the new 4% plans. Upon checking our records we find that he is entitled to an exchange back-dating credit of \$113.95 on his new policy. If he desired to take the Class "D" (ordinary life) policy, he would receive 15 years back-dating credits or a class 16 rating with the monthly mortality assessments per \$1000 being \$1.04. If he desired to take the Class "C" (20 year payment) policy, he would receive six years back-dating credit or a class 25 rating with the monthly mortality assessments per \$1000 being \$1.87. If he desired to take the Class "F" (20 year endowment) policy, he would receive three years back-dating credits or a class 28 rating with the monthly mortality assessments per \$1000 being \$3.37.

Supposing that the above member desired to exchange his policy after Decem-

ber 31st, 1940, then he would have to take out the new 3½% table policy upon which he would receive a back-dating credit of \$123.88. In the Class "DD" (ordinary life) plan, he would receive 16 years back-dating credits or a class 16 rating with the monthly mortality assessments per \$1000 being \$1.10. In the Class "CC" (20-year payment) plan, he would receive six years back-dating credits or a class 26 rating with the monthly mortality assessment per \$1000 being \$2.09. In the Class "FF" (20 year endowment) plan, he would receive three years back-dating credits or a class 29 rating with the monthly mortality assessment per \$1000 being \$3.48.

From the foregoing examples, we find that: in the Ordinary Life Plan, the member pays 6 cents per month less on the 4% than under the 3½% plan; and in the 20-year plans, under the 4% plan, the member would pay 22 cents and 11 cents less per month with the rating age being one year younger than under the 3½% plan.

The fourth point is also important, for it enables the member to borrow on his cash reserve value at an annual interest rate of 4%, which is a lower rate than he would pay to others.

The fifth point may prove very important in the future, for the members with the reserve policies on account of the excess earnings would be entitled to more assessment dividends than the members with Class "A" or "B" policies. From actuarial experience it is also shown that if a larger percentage of our insurance was under the reserve plans, we would receive more assessment dividends.

From the above it may be seen that many benefits are to be derived through the exchange of the old for the new plans of insurance, and it must be remembered that Class "A" or "B" members under 60 years of age have no cash or reserve values, therefore it seems advisable and very important that such members exchange their old policies for the new plans, thereby protecting their insurance status thru any period of financial or industrial uncertainty which may confront them in the future.

The point that reluctant members stress is that they would have to pay higher assessments than they are paying now. That is true, for in the above member's case we find that he is now paying 82 cents per month on his \$1000 policy, so that if he took out the new Class "D" (ordinary life) policy, he would have to pay 22 cents more per month than he now pays. It should be remembered that when a person is working it is easier for him to pay the additional 22 cents monthly to protect his future insurance status, than it would be under a depression to pay even the 82 cents monthly and take the chance of losing his insurance.

In 1939, 1397 members exchanged their old policies, and so far in 1940, 363 members have exchanged their old policies. There are still about 11,000 members under 60 years of age who are insured under the Class "A" or "B" plans.

To you, the 11,000 members with Class "A" or "B" policies, I make this appeal: That you take immediate advantage of this fine and grand opportunity offered you by the 1938 Convention and by the Supreme Board and exchange your policies for the new plans as soon as possible, for there are ONLY TWO MORE MONTHS left in which you may exercise your exchange option at the lower assessment rate as shown above, and at the same time assure not only yourself but also your loved ones of the much needed insurance protection.

Matt F. Slana,
Supreme Treasurer.

ST. MARY'S SPORT CLUB TO HOLD PARTY, START TRAINING CAGE TEAMS

Waukegan, Ill. — The St. Mary's, No. 79, Sport Club is sponsoring a special party on Sunday evening, November 3 at 7:30 p. m. at the Mother of God Hall. A pleasant evening is promised every one attending. Tickets may be purchased from any member of the Sport Club. Admission is 25c, tax included, which includes extras.

Members serving on the social committees for this year are: Sport Director Jack Repp, chairman; John Hladnik, John A. Cankar, Frances Jesenovec, Rose Treven, John Govekar, Frank Repp. The Sport Club will meet Friday evening Nov. 1 after Novena services at the school club rooms. As this will be the last meeting before the abovementioned party every member is asked to be present.

The St. Mary's girls' basketball team will practice each Monday evening from 7:30 to

9 p. m. while the lights and heavies will practice each Thursday evening from 7:30 to 9 p. m. at the Mother of God gym. The starting dates will be announced later.

All members interested in bowling in the intra - mural league which will be sponsored by the St. Mary's Sport Club and is open to every member of the St. Mary's lodge, are asked to get in touch with the sport director Jack Repp or the lodge secretary John Hladnik as soon as possible. Let's have those names, you bowlers and bowlers, we're going to have a swell time this winter and you can bet on that.

We also wish to announce that our membership campaign has been a huge success. At our last meeting our secretary John Hladnik told us that we have reached the 200 mark.

John A. Cankar.

FIDELITY QUINT STILL SPARKS TO RETAIN STEVE PIN LEAD

Chicago, Ill. — For the seventh week Fidelity Electric has paced the Steve league as for the fourth time they have swept the series from their opponents. Last Tuesday they took all three games from Park View Laundry to make it eight straight wins. The leaders hold a four-game lead over the Kosmach Boosters and Perko's Inn who are tied for second place.

Fidelity 3 Park View 0

The Electricians had a close call all three games as they won the first game by 21 pins, the second by 25, and the third by only 10. Capt. Louie Oblak paced the leaders with his 556 series while Ed Bahar was next with 504. To date Bahar is the most improved bowler over last year as he now holds a 171 average. Frank Grill led the losers with 501.

Kosmach 2 Monarch 1

The Boosters stayed in a tie with Perko's Inn while taking their two games leaving them four games behind the leaders. Louis Retel with 565 and Louis Prah with 543 led the winners in their two game win. Retel with his 180 average is third in the standing. Strohen's 537 and "Mac" Terselich's 501 were high scores for the Beer team.

Perko's 2 Dr. Grill 1

With four men shooting 500 series the Inn team had easy sailing for two games. Francis Weaver had 545, getting a 219 solo, Bill Kure 544 with a 210 game, J. Terselich Jr. 521, and John Jeray 521 with Capt. Zulich finishing with 480. George Banich for the second week led his team with 571. Father Edward was next with 511.

Dr. Olech 2 Korenchan's 1

The Doctor team knocked the Grocers out of the three-way tie for second place by taking two games from them. Frank Bicek led the winners with 526 while Carl Strupeck

was high for the losers with 499.

Zefran 2 Tomazin 1

With Capt. Joe Zefran pacing his team with 565 the team won two easy games from the cellar team. Joe leads the league with an average of 186 and 12 pins.

Pocket Hits—Last week Geo.

Banich claimed he was through for a month at least as for rolling 200 games but this week he bounced right back with a 221 after a 236 game last Tuesday . . . Wonder if Geo. has his brother Frank's wristband to insure a bowler of one 200 game a night . . . It looks like the bowlers were in a 200 mood Tuesday as George Banich led the parade with 221, then there were Francis Weaver with 219, Bill Kure 210, Louis Retel 205, Strohen 205, Joe Zefran 205, Louie Oblak 203, Mac Terselich 202, and Louis Prah 200 . . . Next Tuesday, that is Nov. 5, the first round will be completed . . . Stay tuned in next week and see what happens on John Germ night. Kingpin.

MILWAUKEE PIN LEAGUE TWIRLS

Milwaukee, Wis. — For the second week the local Kay Jay No. 65 bowling league has been going strong. The new alleys, owned and operated by one of our members, Joseph Marn, are great. The standings in the league are as follows:

	W	L
Marn's Marble Arcade	4	2
Tevz Tavern	4	2
Tivoli Tavern	4	2
Workmen's Tavern	0	6
The results of last week's encounters are:		
	W	L
Marn's Marble Arcade	3	0
Tevz Tavern	2	1
Tivoli Tavern	1	2
Workmen's Tavern	0	3
E. M. P.		

Contact That Prospective New Member Today!

EDUCATION

By L. Suhadolnik

GOOD SCHOOLING

Do all Catholic people sufficiently appreciate their parish schools? If they did, then there should be no hesitancy in sending all their children to them, both for primary and secondary education.

There are no parents who would not wish that their children would get the very best education possible. There are Catholic high schools with standards equal to any public high school, because the state demands such standards to be recognized by the state. For example: the state demands that all sisters who teach in standardized schools must have certificates; all sisters who teach in high schools must have four-year diplomas, and we find that some sisters have Master Degrees and some are Doctors of Philosophy. In addition to being well prepared these teachers conform to standards with their equipment which is in many respects superior to that found in public schools.

The Catholic schools are well prepared to give your child the very best in the educational line. If the need of the hour be more effective preventative measures against crime, against moral laxity, against the growth of subversive ideas, and if there be only one such effective agency, there can be but one choice, namely, the religious school which is designed to cultivate the heart and the conscience of the child according to the demands made by Almighty God.

Knowledge is no preventative of crimes. If it were, we would not need jails nor prisons, because never before was the imparting of knowledge to children so general as it is today. But, the prisons were never before so crowded with high school pupils as they are today. In fact, more crimes were committed in 1939 by youths of 19 years of age than by any other age group. This means that the largest number of offenders were just one year out of high school.

Enforced discipline does not prevent crime, nor make good citizens. If it did, the very best citizens of the future should be those in penitentiaries, because they live under discipline far more severe than those of any other group of people in the United States. Good citizens, good Christians are the product not of mind training, but of heart training and training of conscience.

If every child in attendance at a parish school is not a perfect boy or girl, it is certainly not the fault of the school, but is the fault of the home which gives very little or no encouragement to the guidance the child receives in the school; or to the public school playmates or chums who, of course, are not necessarily bad, but who are being reared without any instruction in religious or moral principles.

The home which is conducted in the proper spirit is the very best school and guidance for the child's proper upbringing. A good home to the child is important, for what he learns at home will stay with him for the rest of his life.

CALL JOE CAGERS

Cleveland, O. — All St. Joseph's No. 169 cage veterans and new players are to report for practice Wednesday, Nov. 6, 8 p. m., St. Clair Bathhouse.

PLUMBERS CLIP EAGLES

(Continued from Page 1)

Spares — There were splits galore on all alleys the last time out . . . and a number of pick-ups, too, mostly among the ladies . . . Janet Rothwell, Mary Salesnik and Gen Golobitsch each claiming the 4-7-10 . . . Lillian Grayhack came through on the 5-7 and Jean Tezak twice made the 3-10 "baby" . . . not bad, not bad . . . Of the men we saw Frank Petan retrieve the 6-7 . . . your reporter blushing admits to a pickup of the 5-7 . . . The boys on 13 and 14 were really mopping up, we are told . . . makes for good husbands . . . Bill Koletto obligingly cleaned the gutter for the Rivals without charge . . . was his face red! . . . We're not sure but we suspect that Andy K. uses that big seegar to sight the pins . . . Jay Zez was sporting snappy new emblems of purple and gold . . . We're told that Janet Rothwell's new bowling shoes are wired for sound . . . Goldy could use a few extra practice games each week . . . he himself admits it . . . WARNING! We're going to dent the skull of the next guy who turns over the kitty money in a tightly wadded roll . . . Are you listenin', Prexy? . . . Gen Laurich acquired a new system but it's a secret, as yet . . . The boys were unusually lively the last session . . . a lot of good natured jockeying all over the place . . . they can dish it out but they can take it, too . . . Next week the schedule calls for St. Joseph's No. 2 vs. Tezaks, Avsecs vs. Gorsichs, The Eagle vs. Slovenics, and Peerless vs. Schusters . . . That Tezak vs. St. Joes match will be a "knock 'em down and drag 'em out" battle for first place, if we know anything about it . . . Why not stop in to see it?—The place: Rivals Alleys, the time: 9 p. m. Thursday. See you then!

ACCIDENT IS FATAL

Chicago, Ill. — Death struck twice in the St. Stephen's No. 1 Lodge last week. First was John Kosmach, age 69, who was killed in an auto accident Thursday evening, Oct. 24 at 7:30. This was the second auto accident he was in. The first resulted in the amputation of his right leg and the second caused his death. Surviving him are his son John and his daughter Justine.

Just four and a half hours after Mr. Kosmach died, news was brought forth that John Korenchan had passed away due to heart trouble. Mr. Korenchan was in the grocery business for some years in the Slovenian neighborhood. He died at the age of 45. Surviving him are his wife Mary and two daughters, Marie and Genevieve.

HELENS SHOW INTEREST

Cleveland, O. — Seen at the last meeting of St. Helen's Girls' Squad was Julia Vidmar coming on time . . . as usual? Margaret Jerman seemed to get the girls interested about having a private Christmas party. Go to it, Margaret, a swell idea! Josephine (Euclid) Primoznik was unheard of. (Very unusual!) Ann Pirc and Justine Pekol always attending, even though they do have a lot of homework. Betty Somrak fishing around for some more delicious candy. Heddy Kalisek and Dona Koprivnik also attended. A few jitterbug steps were given by Mary Kocin and Lillian Kozar at the end of the meeting. Keep it up, girls, you're doing swell.

Where were the rest of you girls? Remember, no dates on the first Monday of each month! The next meeting will be on Nov. 4 at 7 p. m., so please all attend.—F. R.

All Work for Common Goal

In the Catholic Church there have always been many associations and societies. They exhibit an immense variety and cover a wide field whether in spiritual formation and worship or in apostolic works of piety and charity. A question rises as to the relationship between such religious associations and Catholic Action. On account of the universality of the Catholic Action apostolate it is easily seen that this is no small question. A definite solution will come, no doubt, only after long experience. In the meanwhile there are certain principles and instructions of the Holy See which must form the basis of any practical solution.

The difference between Catholic Action and other religious associations such as sodalities, confraternities, charitable societies, dramatic societies was considered before in our analysis of the definition of Catholic Action. They differ in means, purpose, apostolate, organization, hierarchic mandate and in standards of membership.

In indicating their relationship papal documents designate the other societies as "auxiliaries of Catholic Action." They state, however, that between them there is to be no confusion or opposition. On the contrary, "mutual good will," "cordial understanding" and "mutual co-operation" are to intercede.

Opposition is, of course, completely excluded. How could there rightly be any opposition where the same ultimate aim, the glory of God and the salvation of souls, animates both? But confusion, too, is prohibited. No religious association is to cease its work on account of Catholic Action, nor is it to assume a Catholic Action pattern, nor should it be absorbed by Catholic Action.

Positively, it is required that the two should aim at real co-operation. Time and again Pius XI insisted on this point. Time and again he stressed the obligation of mutual good will and cordial understanding without which co-operation becomes impossible.

Catholic Action and religious associations must respect one another. It is a work of Christian charity to give proper esteem to societies whose dignity and value is unquestionable. The Church, herself, sets an example by repeated words of praise for each.

But such good will is not enough. Indeed a warm attitude that is not intelligent may be merely flabby. We must strive to understand one another, to know what each society is trying to do. Thus, we prepare the way for that collaboration which Pius XI so sincerely desired, ay, commanded. "All those forms of good (the auxiliary works) CAN AND MUST, assist the central enterprise of Catholic Action. In a very special way, the Pope expects to see the best off-shoots, the best auxiliaries, coming from so many of its sons, so well prepared." —(March 30, 1930).

Then in a Pontifical Letter published the same day three ways are indicated in which this assistance is to be provided. "Even as Catholic Action will take place to assist (the auxiliary works) as best it can, so these must continue to lend their providential aid to Catholic Action, either by the most efficacious . . . contribution of their prayer, or again, by making the grandeur, necessity and advantages of Catholic Action better known — by exhorting and directing, on suitable occasions, their own members to take part in it." On its side, Catholic Action may help by urging its members to join such religious associations as respond best to their personal spiritual needs and religious vocation.

Practically speaking, conflict and overlapping may be avoided by conferences between the directors of Catholic Action and the religious associations. This may often result in their joining forces to perform some act of mutual interest.

A special problem concerns those societies which may be called Catholic Action in a wide sense, societies which engage in an apostolate of charity, of the press, of the drama, and so forth. These, it is true, are also "auxiliaries" and therefore "can and must" exist Catholic Action. But with them it is a question of coordination. Should the case at hand be a matter of real mutual contribution, this co-ordination might involve some genuine connection of the auxiliary with Catholic Action. Or again it might be accomplished by placing representatives of the auxiliaries on the central committees of Catholic Action. In any case it will be up to the hierarchy to judge the best form of co-ordination.

Questions for Discussion
1—What do the various religious associations in the Church do? Why does the question of their relationship with Catholic Action rise?
2—How are they designated in papal documents?
3—What two things are excluded in this relationship?
4—What is meant by mutual good will? Let's see if we could actually name any religious association and state just what it is trying to do.
5—What three things

should the auxiliaries do for Catholic Action and what can it do for them?

6—How could co-ordination between the apostolate of Catholic Action and other apostolic societies be worked out?

Next: Catholic Action is an apostolate to social and economic institutions as well as to individuals.

K. S. K. J. NATIONAL DEFENSE PROGRAM

22nd CAMPAIGN REPORT
From Oct. 15 to Oct. 22 1940

1. Airplane Division:	
Soc. No.	Am't.
2	\$ 4,500
50	3,000
	\$ 7,500
2. Tank Division:	
157	\$ 500
4. Submarine Division:	
113	\$ 500
5. Anti-Aircraft Division:	
87	\$ 500
103	500
208	500
219	500
	\$ 2,000
6. Artillery Division:	
61	\$ 500
174	500
	\$ 1,000
7. Ammunition Division:	
134	\$ 1,000
180	1,500
	\$ 2,500
8. Gas Mask Division:	
222	\$ 500
Total this week	\$ 14,500
Last report	\$454,750
Total to date	\$469,250

Joseph Zalar,
Supreme Secretary.

The Page Must Lead!
The Page Must Top!

Build a Bridge

At first there was no bridge. On either side of the wide river people lived. But those on the far side and those on the near didn't know each other. They had no way to trade happiness or help or friendship. Each was the poorer because no highway lay between them.

But a bridge builder came. Across the river reaching to the far shore, he made his bridge — a thing of substance, solid and lasting. And at once the people on the far side and those on the near side became one people. Across the bridge flowed an exchange of all the good things that each possessed. Over the bridge moved friendship, understanding, affection and mutual regard.

You can build a bridge, too. Somewhere is a friend of yours who wonders about you. Across the river of distances a family-member once close to you. Somewhere is one who remembers you. Somewhere someone is lonely and wants your understanding or someone is happy and wants to share happiness with you.

Build a bridge to them. It's so easy. A letter is the wide bridge that carries you to them. Your letter shares your heart with that distant friend; it brings a comfort and a joy to that absent relative; it's the bridge that carries consolation to those who need it, or courage and light to those awaiting a helping word; to the aged it brings a warm glow of happy remembrance, to the youngsters a merry laugh of sheer happiness; it's the pathway along which your personality

reaches to enrich the lives of those you love.

Build, then, a letter bridge to a father or mother awaiting patiently some news of their grown boys and girls. Build a letter bridge to one who is that youngster in camp or college; to that one on whom illness or bereavement has fallen; to those whose eyes are lit with a new happiness and who want to pass some of it back to you — or even to someone who does not expect to hear from you but who will receive such words with a warm and grateful thought of the writer.

Send across your bridge a smile of happiness, a word of cheer, a bit of homey chat. Remember that the bridge runs two ways. Back across it will come multiplied all that you send.

A letter is such a heartfelt thing. It is a part of you, speaking for you, acting for you — the most personal and most charming way to say thank you, to wish God-speed, to give welcome, to congratulate, or (and here is the very essence of a letter) to create a tie that is lovely and enduring.

Don't put off writing because you "can't think of what to say." Those to whom you write will see far more beauty in your words than ever you thought they had. Don't put off writing because you don't think it's important. Every letter that was ever written was important to the person who received it.

Someone's waiting for your letters. Write today to those away.

JOLIET KSKJ BOWLING LEAGUE STANDINGS

Men		W	L
St. Joseph, No. 2	11	7	
Schuster Plumbers	11	7	
The Eagle	10	8	
Tezak Florists	9	9	
Avsec Printers	9	9	
Slovenic Coals	8	10	
Peerless Printers	8	10	
Gorsich Grocers	6	12	

Ladies		W	L
Joliet Engineering Co.	5	1	
Schuster Plumbing Co.	4	2	
Jay Zeez	3	3	
Blue Ribbon Spas	3	3	
Dinet & Co.	2	4	
Tezak Florists	1	5	

TO HOLD CONCERT

Euclid, O. — Adria Singing Society will hold a concert and dance Saturday, Nov. 9 at the Slovene Society Home, 20713 Recher Ave.
Music will be furnished by Mickey Ryance and his orchestra. Program starts at 7:30 p. m. Admission is only 40 cents.

THE WIDOW AND HER INSURANCE

A man died and left a little house and lot, a little household goods, a little deposit in a savings bank, a little wife and some little children. Except the last two items he did not leave very much. Still what little property there was the widow could not realize upon or exercise any ownership over without certain preliminaries. A lawyer had to be employed and a guardian appointed for the children. There were legal papers to be drawn and executed, the widow had to attend hearings in court, she who never had been in a court before and who had no idea that a court is for any other purpose than to send prisoners to jail.

The widow who never knew what it was to swear had to take a solemn oath to various things of which she practically knew nothing. She was hailed here and there, required to answer many questions, her shrinking modesty sadly tried, as she felt that she was made a public spectacle. Courteously treated through it all, nevertheless, she suffered intensely. She was a home body, unused to the ways of the busy world, and every contact with officials struck misery into her soul.

After every stick of furniture, every dish, pot and kettle, every item of debt and credit had been scheduled—even the dollars and cents left in the pockets of the deceased's clothes—and all the legal red tape had been unrolled and wound up again, the little widow was permitted to manage the little property for the benefit of herself and the little children. The lawyer's bill, not among the little things, however was presented, and finally paid, and that is the end of the little story about the little property.

The man also left a fraternal benefit certificate. The little wife was the beneficiary. She did not have to hire a lawyer to notify the lodge that her husband was dead, or to draw up any papers. The lodge learned of the member's death, visited the widow attended to getting the proofs of death, took them to the society, which without delay or one cent cost to the little widow, sent her a check for the full amount of the certificate and that was all there was to it.

A wonderful thing is life insurance. What a comfort and what a beneficence it has been to millions of little widows!

—Exchange.
You represent an organization that's built on a solid financial and spiritual foundation.

OUR PAGE COOKING SCHOOL

By FRANCES JANCIE
1110 Third St.,
La Salle, Ill.

The following are the standings in the recipe contest being sponsored by this column.

Soc. No.	Recipes
65	23
157	13
93	10
2	7
119	6
85	4
108	4
190	3
127	3
80	1
208	1
4	1
169	1
178	1
164	1

Total recipes . . . 79
When will your society be represented?

English Meat Pie
1½ pounds top sirloin steak, 3 lamb kidneys, 1½ onions, sliced, 2½ tablespoons butter, 1½ cups boiling water, 1½ tablespoons Worcestershire sauce, 2 tablespoons flour, 1 teaspoon salt and pepper, pastry.

Make a tender stew from above ingredients, thickening the gravy with the flour. Cool and turn into oval baking dish, with cup in center, pour half the gravy over the meat and use the rest to pour over the pie, when serving. Cover the dish with top crust of pastry, with small hole in center for escape of steam, and bake in a hot oven.

Corned Beef-Vegetables
3 to 4 pounds corned beef, 3 to 4 yellow turnips, 4 to 6 carrots, 6 potatoes, 6 to 12 onions, 1 head of cabbage.

Cover corned beef with cold water. Put over slow fire and heat, keeping below the boiling point. When the meat is heated through, pour off this water. Cover the meat with fresh cold water. Bring to a boil and simmer one hour to one hour and a half. Add the turnips, cut in halves or quarters, depending upon size, and the whole carrots. Simmer for another half hour and add the potatoes and onions. Simmer until these two vegetables are about half-cooked and then add the cabbage, cut in sixths. Simmer until cabbage is tender.

Sweet Potatoes and Sausage
3 pounds sweet potatoes, ½ cup sugar, 2/3 cup brown sugar, ½ cup water, 2 tablespoons fat, 1¼ teaspoons salt, 1½ sausage.

Parboil potatoes 15 minutes. Peel and cut in strips like French Fried Potatoes. Cook sugar, water, fat and salt together for 3 minutes. Pour the syrup over the potatoes and bake in moderate oven 350 degrees about 30 minutes. Put the sausages on top of the potatoes and cook until sausages are tender, about 30 minutes longer. Serves 8. Pork sausages are preferred in this recipe.

Hamburger Treat
1 pound hamburger, 1½ teaspoons salt, ¼ teaspoons pepper, 1 onion, grated, 1 package noodles, 2 cups well-seasoned gravy, grated cheese.

Mix meat with salt and pepper; press down into a greased pie plate. Make a depression in center; grate onion over top. Cook noodles according to package directions; mix with gravy; pour over hamburger. Sprinkle with cheese. Bake in hot oven 400 degrees for about 30 minutes. 4 to 6 servings.

TA STRAN JE NAPISANA V PRID ČLANOV(IC) MLAD. ODDELKA KSKJ.

Dopise naj se pošlje na:
Junior Page, Glasilo
6117 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio

THIS PAGE IS PUBLISHED IN THE INTERESTS OF THE JUNIOR MEMBERS OF KSKJ

Address all letters to:
Junior Page, Glasilo
6117 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio

PRISOJENE NAGRADE

Za to izdajo na zadnjič
stavljeno vprašanje: ZAKAJ
HODIM RAD(A) V KATOLI-
ŠKO SOLO?, je uredništvo pri-
znalo prvo nagrado v znesku
\$3.00 Evi Colum, članici druš-
va št. 208 v Butte, Mont., dru-
go v znesku \$2.00 pa Angeli
Jesenovec, članici društva št.
79 v Waukeganu, Ill.

ZA NAŠE MLADE ZGODO- VINARJE

V zadnji ali septembrski iz-
daji te strani ni nihče izmed
naših mladih čitateljev uganil
onih treh vprašanj. Odgovori
na ista so sledeči:

1. 23-letni Thomas Jefferson
je sestavil Izjavo neodvisnosti
in rabil za to 18 dni.

2. Originalna ali prva Izjava
neodvisnosti je imela samo dva
podpisa in sicer podpis Johna
Hancocka, predsednika teda-
njega kongresa in tajnika
Charles Thompsona. Med os-
talimi podpisanimi je bil Ben-
jamin Franklin najstarejši, 71
let.

3. Zvon Svobode ni zvonil
dne 4. julija 1776, ampak šele
dne 8. julija istega leta in sicer
je naznanjal neodvisnost teda-
njih 13 kolonijalnih držav celo
noč.

RAZPIS NOVIH NAGRAD

Za prihodnjo izdajo vaše
mladinske strani v novembru
izvolite vpslati do 300 besed
obsejajoč odgovor na sledeče
vprašanje:
ZAKAJ SEM PONOSEN NA
SVOJE STARŠE?

P. Bernard Ambrožič, O. F. M.:
Pismo našim mladim

Vem, da ne boste mogli niko-
li s srcem razumeti, kar bi vam
rad povedal. Vendar bom sku-
šal dopovedati, da boste vsaj z
glavo malo bolj razumeli nas, ki
smo prišli v to deželo iz "stare-
ga kraja," in boste vedeli, za-
kaj je nam hudo, ko vidimo na-
šo slovensko mladino v Ameri-
ki tako odtujeno našemu ma-
ternemu jeziku.

Vaša domovina je Amerika.
Velika je in mogočna. Po vsem
svetu gre njena slava in njena
imenitnost je nad vse države na
svetu.

Vas jezik, v katerem ste se
učili v soli brati in pisati in ra-
čunati in peti, je angleški jezik;
slovensko znate tudi več ali
manj, vendar gotovo ne preveč
dobro. Morebiti komaj toliko,
da morate brati to-le moje pisa-
nje, ali pa še toliko ne.

Ko ste bili še prav majhni,
ste v soli začeli spoznavati veli-
ko imenitnost svoje domovine
Amerike. Pravili so vam, da se-
gajo njene meje od Atlantika
do Pacifika, pa gori do Kanade
in doli na jugu prav do Mehike.
Kazali so vam na mapah veli-
kost Združenih držav in sami
ste hitro videli, da je vsa Evro-
pa čisto majhna, če se primer-
ja Ameriki.

Veseli ste bili, da je vaša do-
movina tako velika in mogočna.
Že takrat je prišlo nekaj v vaše
srce, kar vam je reklo na tiem:
"Pa je le dobro to, da sem v
Ameriki prišel ali pa prišla na
svet."

Pozneje ste še bolj spoznava-
li, kako velika je vaša domovi-
na Amerika. Morebiti ste poto-
vali iz svojega domačega mesta
v kako drugo mesto in ste videli,
da je sto milj že dolga pot. Pa
ste pomislili, da je treba pre-
meriti sto in sto in še tisoč milj,
preden pride človek iz New

KAJ PIŠEJO NAŠI MLADI ČLANI IN ČLANICE

North Chicago, Ill. — Spo-
stovani gospod urednik:— Jaz
sem članica mladinskega od-
delka društva Marije Pomagaj
št. 79.

Z veseljem vedno pričakujem
naše Glasilo, ker ga rada be-
rem, posebno pa še našo mla-
dinsko stran. Brala sem zad-
njič o onem Janezku, kako se
mu je lepo, pa še bolj hudo
sanjalo:

Jaz hodim v drugi razred
višje šole Matere Božje v Wau-
keganu; torej hodim vsega
skupaj v katoliško šolo že 10
let.

Rada se pridružujem tudi
jaz kontestantom in Vam odgo-
varjam na ono vprašanje sle-
deče:

Jaz hodim rada v katoliško
šolo zato, ker sem katoličanka
in hčerka katoliških staršev.

Ker se učim krščanski nauk
in sem bila naučena, da sem
prejela zakrament sv. pokore,
prvo sv. obhajilo in zakrament
sv. birmе.

Ker gremo lahko vsak dan k
sv. maši.

Ker vselej pred in po učenju
v soli molimo.

Ker nas učijo naše častite se-
stre in naš gospod župnik, da
moramo lepo zgledno živeti, da
bomo postali dobri katoličani in
pa tudi dobri državljani.

V naši soli sem se tudi na-
učila slovenščine in angleščine;
torej sem res hvaležna mojim
staršem, da me pošiljajo v ka-
toliško šolo.

Vas lepo pozdravljam,
Angela Jesenovec.

Yorka v San Francisco. Spet
vam je stopila velikost domovi-
ne Amerike prav živo pred oči
in ponosno ste rekli sami sebi:
"Amerikanec biti, je pa res ne-
kaj imenitnega."

Tako se je vaša ljubezen bolj
in bolj oklepala domovine Ame-
rike in vsak dan ste bolj zra-
ščali z njo. Ako bi vam sedaj
kdo rekel, da nehaite biti Ame-
rikanci in Amerikanke, bi vas
nekaj zaskrbelo v pesteh in sko-
raj gotovo bi bil tisti človek v
nevarnosti, da dobij zausnico.

Pa vseeno si upam zapisati,
da vaša ljubezen do domovine
Amerike ni tako velika in ni ta-
ko topla, kot je velika in topla
in nežna naša ljubezen do na-
še matere Slovenije, do naše do-
movine na oni strani širokega
morja.

Jezik vaše domovine je angle-
ški jezik, torej tudi vaš. Če ne
vaši materini jezik, pa vaš do-
movinski jezik, torej nazadnje
le vaš jezik.

Angleški jezik je še bolj velik
in mogočen kot je velika in mo-
gočna vaša domovina. Po vsem
svetu se ga uče in stotine mili-
onov ljudi ga govorijo. Ko ste
prišli iz domače hiše na cesto in
pozneje v šolo, ste hitro spo-
znali, da se z angleškim jezi-
kom daleč pride, s slovenskim
pa ne posebno daleč. Začeli ste
govoriti po angleško in ta jezik
vam je postal tako domač, da
se vaše ušnice kar same od se-
be tako sučejo, kot angleški je-
zik zahteva.

Tudi vaše srce se je oklenilo
tega jezika. Dali ste mu svojo
ljubezen in ne vem, kaj bi rekli
človeku, ki bi se drznil reči, da
ne smete več angleško govoriti.
Pa vseeno si upam zapisati,
da vaša ljubezen do angleškega
jezika še daleč ni tako velika,
kot je ljubezen pravega Sloven-

NAŠI TROJČKI IZ ILLINOISA

Naša Jednota ima tri skupi-
ne trojčkov in sicer ene v drža-
vi Ohio, ene v državi Penna.,
ene pa v državi Illinois. O
slednjih smo že večkrat poro-
čali v Glasilo, ko so bili še
mlajši. To so sinovi družine
Mr. in Mrs. Jos. Plut, živčji na
12220 Union Ave., West Pull-

man, Ill.

Ti trojčki so bili rojeni v W.
Pullmanu 13. aprila 1928 in
spadajo k društvu št. 220 K. S.
K. J., kamor spada tudi njih
oče, mati pa k društvu št. 78
KSKJ. Na levi je Joseph, v
sredi je Herman, na desni pa
William.

Kakor razvidno so vsi trije
muzikantje in znajo že izbor-
no igrati na havajske kitare.
Nastopili so že večkrat javno,
tako tudi na radio in jih ljud-
stvo vedno rado posluša. Ko
bodo enkrat dovršili šolo, ali
dorasli se bodo lahko preživ-
ljali kot dovršeni muzikantje.

SPECEMU DETETU

Ti angeli božajo ličica nežna,
li čelo poljubljajo ti in roke,
da v spanju smehljaje držiš
svoj obrazek.

Če hočete bolj natančno pre-
gledati čustvovanje svojih src,
boste našli, da se vaša sreča
oklepajo Amerike in njenega
angleškega jezika bolj s pono-
som kot z ljubeznijo. Ponosni
ste, da ste Amerikanci, to je
res. Imate tudi za kaj ponosni
biti. Amerika je velika in z njo
ste veliki tudi vi. You are
proud of being American citi-
zens. You are proud of your
country, you are proud of your
English language. Vaša domovi-
na s svojo velikostjo vas to
učí, šola vas je to učila, življe-
ne vas to učí: to be proud of
your Fatherland . . .

Moram reči, da sem prav ma-
lokdaž slišal Amerikanca, ki bi
dejal: I love my country, sko-
raj vsak pa pove, da je ponosen,
ker je Amerikaneec, that he is
proud of etc.

Ponos in ljubezen sta dve ja-
ko različni stvari. Ako tega ne
razumete takoj, mislite si dva
otroka. Eden ima imenitnega
očeta, ki je znan po celem sve-
tu. Briga se za vse, za politiko,

za gospodarstvo, za literaturo,
samo za svoje otroke prav malo.
Nima časa. Otrok ve, kako
znan je njegov oče po svetu,
kako vsi in časniki polni njego-
vih slik, pa je ponosen na takega
očeta. Z veseljem pove, čigav
sin je. Toda resnično lju-
bezen bi težko našel v sinovem
srcu, saj je ponos zavzel vse
prostore v njem.

Drugi otrok ima pa očeta, ki
ni znan nikjer drugje kot v do-
mači hiši. Vsa njegova politika
je skrb za družino. Dela in slu-
ži in prinaša domov—vse za
otroke. Ves svoj prosti čas jim
posveti, z njimi se igra, z njimi
dela, jih učí, z njimi se zabava.
Na takega očeta morda otrok
ne bo mogel biti ponosen pred
zunanjim svetom, toda namesto
ponosa je v njegovem srcu dru-
go, bolj plemenito, bolj nežno
in bolj globoko čustvo do očeta,
namreč prav resnična otro-
ška ljubezen.

Ali čutite, da je velika razli-
ka v pomenu besed: ljubim in
ponosen sem? (I love—I am
proud or I am fond of?)

Vi se pogosto čudite, kako je
to, da smo mi starokrajci še po
letih ameriškega bivanja vsi za-
ljubljeni v svojo slovenstvo, v
svoj jezik, v svojo pesem. Zdi
se vam, da v vseh teh rečeh ni
kar nič takega, da bi mogli biti
ponosni na vse to.

Imate po svoje prav. Pogosto
sem že zapisal, da me pravi

Amerikanci jako prizanesljivo
in zelo usmiljeno pogledajo, če
jim povem, da je vseh Slovencev
na širokem svetu komaj eden
ali dva milijona. Samo pogle-
da me, reče pa nič. Kar čudno
se jim zdi, da še tistega milijon-
čka ne pozabim in da ne molčim
o Slovencih.

Zakaj ne molčim? Zakaj me
ni sram vsakemu povedati, da
sem Slovenec? Zakaj bi rad, če
bi bilo mogoče, da bi tudi naša
v Ameriki rojena mladina pri-
znavala svojo slovensko kri in
znala svoj materni slovenski je-
zik?

Če bi bilo mogoče, pravim . . .
Zakaj nisem vesel, ko gledam
dan na dan, kako iz našega
majhnega milijončka poganja-
jo mladike, ki rede že sedaj ta-
ko mogočni stomilijonski ame-
rikanski narod? Amerikancem
se zdi, da bi moral biti jaz in
vsakdo z menoj tega procesa
prav zelo vesel — — —

Zakaj ga nisem? Zato, ker
imam v srcu resnično ljubezen
do vsega, kar je slovensko, ne
samo kakega ponosa na vse to.

Ljubezen je nekaj drugega
kot ponos. Ljubezen je nepri-
merno bolj globoko čustvo kot
ponos.

Amerikancu je bolj naravno,
da je na svojo domovino pono-
sen, Slovenceu iz starega kraja
je bolj naravno, da svojo domo-
vino—ljubi. Mi smo bili tako
vzgojeni, da ljubimo vse, kar je
slovensko, z ljubeznijo, ki boli,
in z ljubeznijo, ki trpi.

MLADOST

(Prevod iz angleščine)

Mladost, kako si ljubka, lepa,
prenaglo vse bežiš od nas — —
pred kratkom bila si še —
zjutraj,
a že poldneva tu je čas!

Mladost v pozdrav mi z roko
maha, smehljaje kliče mi: "Moj sin,
zvečer se zopet vrnem, toda
pretvorjena le kot — spomin."
Iv. Zupan.

MAIL BAG

Universal, Pa. — Dear Ed-
itor: I received the check you
sent me for \$2.00 and was sure
glad to get it, which I was not
even thinking of getting. —
Thanks a lot!

I will give you a little sketch
of what I was doing during the
last school vacation. I have
worked for two years for a
farmer by helping him to do all
kind of things, from planting
seeds to threshing. I love farm
work; besides this I serve at
Mass as an altar boy. Now,
during November, we will have
twice a week prayers in the
evening for the dead. Our
church is a mile and a half from
my home. My hobby is trap-
ping and stamp collecting.

Yours truly,

Frank Kokal, Jr.,
age 14 years.

Girard, O. — Dear Editor: I
read last month's Junior Page
and it was very interesting, so
I have decided that I would
write a letter too.

My sister Veronica and I both
belong to St. Patrick's Lodge,
No. 250. We are both very
proud to be members of the
KSKJ. Veronica is eight years
old and I am 10 years old.

In the last month's page we
especially liked the riddles,
and as Halloween is near, I am
sending you three of my favori-
te games to play at Halloween
parties.

1. Hang a big red apple on
a string so that the apple will
be hanging in the air. Then
each player will try to bite the
apple without touching it with
his hands. Anyone who bites
it, gets a prize.

2. Put an apple in a pan of
water and have the players try
to bite it without touching it
with their hands.

3. Another good game is to
give all the players paper and
pencil and have them try to
draw pictures such as jack-o-
lanterns, cats, owls, witches,
heads with their eyes shut, etc.

Now we hope everybody will
have a nice Halloween this
year and we will gladly look
forward to the next Junior
Page.

Josephine Turk.

Lorain, O. — Dear boys and
girls: I am going to write about
my vacation that I took this
summer. My mother, father,
sister, and I spent our vacation
week in the East.

We left Lorain for our trip
East at 3:25 Sunday morning,
July 14, 1940. We arrived in
Cleveland at 4 o'clock and took
Route 20 for our trip. We went
through Painesville and Ashta-
bula. We crossed the Ohio
state line and entered Pennsyl-
vania state at 5 to 6.

We came into Erie, Pa. and
went to church at 8 o'clock
Mass time. We had break-
fast in Erie, Pa. The state was
very nice. The farms were
very large and kept clean and
neat. Grazing was their occu-
pation.

We entered New York state
at 20 after 9 our time. The first
large city we came to was Ca-
nandaigua. The city was beau-
tiful. Canandiuga Lake, one
of the finger tip lakes, was
quite large and gorgeous. We
were there at 15 to 1 our time.
Geneva was a small city.
Seneca Lake, another of the fin-

ger tip lakes, was used as a
bathing beach.

Seneca Falls was a fair city.
We were there at 25 after 1.
Auburn was the largest of all
the cities. The city was very
nice. The city was old but kept
clean. We saw in Auburn the
factory where Enna Jetick
shoes are made. The main
street was rowed with large
maple and elm trees. We were
there at 3 o'clock. There was
a rose garden alongside the
road. Owasco Lake, another
finger tip lake, was along the
city.

Skaneateles was a beautiful
city. Skaneateles Lake, a fin-
ger tip lake, was large and had
a bathing beach. We stopped
along the road and ate our lun-
cheon under a large tree.

Next month I will write
some more on my vacation. So
long for now, but I'll be seeing
you next month!

Alice Jevce, Age 14.
No. 85.

Butte, Mont. — Dear Editor:
I am writing in answer to the
question: "Why I like to go to
a Catholic School."

First of all I like to go to a
Catholic School because it gives
me a better foundation upon
which to build a good Catholic
life. Since I am a member of
a good, solid Catholic organiza-
tion, the K. S. K. J., I also like
to go to a good Catholic School.

I go to a good Catholic high
school, Girls' Central, and re-
ceive all the extra benefits that
only a Catholic School can give
me.

My brothers and sisters go to
Catholic Schools, and my mo-
ther often says that she is glad
to see us grow up on a good
Catholic education. Children
who graduate from Catholic
grade schools and choose a pub-
lic high school for their higher
education, lose all the knowl-
edge of Catholicity which they
learned in earlier years at a
Catholic School, the result be-
coming a fallen-away Catholic.

Secondly, since all of us have
the opportunity of going to a
Catholic School, we should
avail ourselves and go.

I benefit very much from the
Catholic high school I go to.
We discuss Catholic Action and
co-operate with it, thus improv-
ing our minds with Catholic
ideals.

We ought to be glad to be
able to go to a Catholic school
in this great country of ours.
The European children were
and will not be given this op-
portunity.

Lately we had a Catholic Ac-
tion Conference (S. C. A. C.)
which included other Catholic
schools outside of our city. Var-
ious topics on Catholic Action
were discussed throughout the
day. Some topics were, "Cru-
saders for Peace," "Better
Catholics, Better Americans,"
and "Fighting the Fifth Col-
umn." The theme of the con-
vention was "For God and
Country." In our Catholic
schools we are shown the love
of God and of country by these
conventions and the bishop of
our diocese, the Most Rev. Jo-
seph M. Gilmore, stressed his
opinion of our convention
theme as being the most impor-
tant that could occupy our
minds and stir our hearts.

(Continued on page 4)

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izbava našu srce
Lastna hranja-Slovenske Katoliške Jednote v Zdrženih državah
američkih

UREDOVIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO

Vsi rokopi si oglas morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka
dopoldne na pričetku v števiku tekočega tedna

Narodnina: \$0.24
Za članke na leto \$1.00
Za nečlane na Ameriko \$1.00
Za inozemstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A.
In the interest of the Order
Issued every Wednesday

OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Phone: Henderson 3013

Terms of subscription
For members, yearly \$0.24
For nonmembers \$1.00
Foreign Countries \$3.00

83

NASIM POKOJNIM ČLANOM V SPOMIN

Prihodno soboto, dne 2. novembra bo cerkveni praznik Vernih duš. V Ameriki imamo sicer vsako leto na 30. maja poseben državni praznik "Spominski dan" ali praznik "Kinčanja grobov," ki se pa nanaša v obče na padle ameriške junake, med tem ko praznik Vernih duš obhaja sv. katoliška Cerkev po celem svetu.

Ta dan se bomo spominjali poleg naših dragih pokojnih sorodnikov tudi vseh naših umrlih bratov in sester KSKJ. Na tisoče in tisoče istih že počiva v hladnem grobu, saj naša Jednota posluje že 47. leto in vsako leto se preseli v večnost okrog 250 naših članov in članic.

Letos sta legla v grob zadnja dva še živeča naša ustanovnika in prva glavna uradnika. Dne 2. aprila je preminul v Jolietu, Ill., naš prvi blagajnik brat Štefan Stanfel v visoki starosti 80 let, dne 11. maja je pa v Tiffin, O., umrl naš prvi nadzornik brat Math Brunski, star 78 let.

Vseh naših blagih pokojnih bratov in sester se bomo prihodno soboto spominjali v pobožnih molitvah; zaeno bomo tudi obujali spomine, kako so hodili na seje, kako so delovali v korist društva in za napredek Jednote, katerim gre veliko priznanje, da je naša organizacija sedaj dosegla svoj višek v vseh ozirih. Naj jim bo torej ohranjen najblajši spomin in naj počivajo v miru božjem!

5. NOVEMBRA BO VAŽEN DAN

Še nikdar v zgodovini naših Združenih držav niso bile narodne ali predsedniške volitve toliko pomena in važnosti, kakor letos; vršile se bodo na torek, dne 5. novembra; zato je pa tudi važna dolžnost vsakega državljanca in državljanke, da gre ta dan na volišče in odda svoj glas za svojega kandidata.

Zadnje mesece čitate v raznih ameriških listih, tako tudi slišite na radio programih veliko kampanjsko propagando obeh naših večjih ali bolj znanih političnih strank, republikancev in demokratov. Vsaka izmed teh strank priporoča, naj se ohrani demokracija v deželi; kako naj se isto ohrani, ste lahko čitali tudi v raznih ameriških listih in po radio.

Za predsedniškega kandidata sta določena sedanji predsednik demokrat Franklin Delano Roosevelt in tekmelec Wendell L. Willkie, pristaš republikanske stranke.

V tem oziru je posebno važno dejstvo, da naj gre na dan volitve vsak volilec in volilka volit, če je registriran; s tem naj vrši svojo najbolj važno državljansko dolžnost; biti ameriški državljan, a ne voliti, nima nobenega pomena. Torej se bo dne 5. novembra t. l. nudila lepila vsakemu državljanu, da lahko izrabi svojo državljansko pravico in voli po svojem najboljšem prepričanju; na to dolžnost nas opominja tudi naša K. S. K. Jednota v svojih pravilih člen 3 (Namen Jednote). Vsak volilec naj bi se torej dne 5. novembra zavedal svoje državljanske dolžnosti s tem, da gre na volišče. Prav malo je dandanes na svetu takih svobodnih držav kakor pri nas, kjer imamo ljudsko vladov, sestoječo iz ljudstva za ljudstvo in po ljudstvu. Ta dan bodo v tem oziru vsi Američani enaki, bogati in revni.

Živimo v precej resnih časih. Dasiravno še ni naša dežela in menda tudi ne bo zopet zapletena v ponovno vojno viro pod sedanjim vodstvom vlade, zato moramo vsi paziti in gledati, da ostane še v bodoče naša dežela zaščitnica in prijateljica svetovnega miru.

Rože Antonija:
SOPEK NA GROB

I.
Tiho so zvonovi
nekje drobni zvoncei.
Z bolečino vznujen
vzpel si se pokonci.

Kot preplašen otrok,
daleč si pogledal —
zganil z ustmi, rad bi,
nekaj še povedal.

Pa že smrt je vzdih
zadnje grenke pila.
Duša se je tvoja
v večnost potopila.

Mirno so obstale
tvoje skrbne roke,
sestra je zaprla
ti oči globoke.

In ob mrtvem truplu
sama sem ostala,
bolj kot ti sem v grozi
smrti trepetala.

Tebi pa priplaval
od nekod na lice
je nasmeh pokojen.
Žarek z raja v moje vice.

II.

Šli so črni dnevi
kakor težke sanje:
vstane mlado jutro,
pa pozabljam nanje.

Čakam svetle zarje,
čakam dolge dneve,
da se sanj otresem
prebudim iz reve.

Pa mi ne prisije
v temno noč danica —
Ah, saj niso sanje —
oj, saj je resnica!

III.

Tri bom rože tebi
tam na grob vsadila,
niti zima, niti suša
jih ne bo morila.

Prva roža, jaz verujem,
da živiš tam v boljšem svetu,
broz solza, brez bolečine,
rešen otrok pri Očetu.

Druga roža, trdno upam,
da pozabil v onem kraju,
nisi dece, nisi žene.
Prosiš nam prostora v raju.

Tretja roža, vem da ljubiš
nas še bolj, kot si nas preje.
Daleč si, a vendar blizu,
saj za tebe ni več meje.

Tri bom rože tebi
tam na grob vsadila
in z njih žlahtnim vonjem
dneve svoje napolnila.

VERNIH DUŠ DAN

Spomini hitijo mi v domačo
vasico,
kjer megla jesenska čez polje
leži,

tam mamica moja v grobu
počiva,
le v zlatih spominih mi ona živi.

Molčiš Ti, mama, leto za letom,
pod križem kamnitim skupaj z
očetom,
nocoj pa Te čujem od daleč
nekod,
nocoj ko praznuje vseh mrtvih
se god.

O mama, trdo zemeljsko je
življenje,
sama zdaj skušam skrb in
trpljenje —

Naj slavček večerno Ti pesem
drobi,
saj angelski glas Te gotovo
zbudi.

Na grobu tam Tvojem tudi
lučka gori,
ljubezen nekdanjih sončnih je
dni.

Na njem blede jesenski se cvet,
červno minilo vrsto je let.

Ne morem dati na grob Ti
cvetja,
ne kropiti ga z vodo —
Le spavaj v miru, ljuba mama,
iz dalje kličem Ti v slovo.

Jennie Ozbolt,
Barberton, O.

ALIEN REGISTRATION
DIVISION
IMMIGRATION AND NATU-
RALIZATION SERVICE
DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C.

Inozemci morajo prijaviti spre-
membe naslova

Letošnji zakon o registraciji
inozemcev zahteva, da morajo
registrirani inozemci takoj pri-
javiti vsako spremembo svoje-
ga stanovanjskega naslova, kot
naglašajo Earl G. Harrison, rav-
natelj za registracijo inozem-
cev v federalnem justičnem de-
partamentu.

"Nekateri inozemci pomoto-
ma mislijo, da jim ni treba pri-
javiti, kadarkoli spremenijo
svoje stanovanje, dokler niso
dobili od nas potrdila," je izja-
vil Mr. Harrison. "Želim po-
vdariti, da registriran inoze-
mec, ki se za stalno nahaja v
Združenih državah, nam mora
prijaviti naslov svojega novega
stanovanja tekom petih dni po
preselitvi, ako je dobil potrdil-
no karto ali ne. Dijaki, turisti,
posetniki in druge osebe, ki so
bile v to deželo pripuščene za
začasno bivanje, ne morajo pri-
javljati vsake spremembe na-
slova, pač pa morajo prijavlja-
ti svojo residenčno addresso vsa-
ke tri mesece, če so jo spreme-
nili ali ne. Ako inozemec tega
ne prijavi, bo podvržen kaznim,
ki jih zakon o registraciji ino-
zemcev določa za one, ki ne pri-
javijo spremembe addresso. Te
kazni so \$100 globe, 30 dni za-
pora ali oboje."

Tiskovine za prijavo naslova
in za prijavo uradu za registra-
cijo inozemcev o spremembi na-
slova so na razpolago v vsakem
poštnem uradu.

"Potrdila (Receipt Cards) se
iz Washingtona pošiljajo kakor
hitro mogoče," Mr. Harrison
nadaljuje. "Število odposlanih
potrdil je vsak dan večje. Oni
nedržavljan, ki se preselijo,
potem ko so se registrirali, ali
predno so dobili potrdila in ki
ne prijavijo spremembe svoje
adrese, ne bodo dobili potrdila.
Potrdila se pošiljajo na naslov,
naveden ob registraciji, in po-
štarji so dobili navodilo, da ne
smejo poslati potrdila na novi

naslov, marveč povrniti potrdi-
lo, kajti to je dokaz, da je za-
dostil določbam zakona o re-
gistraciji inozemcev."

Mr. Harrison nasvetuje onim
inozemcem, ki se niso še re-
gistrirali, naj to storijo čim prej
mogoče. Registracija bo nade-
ljavala do 26. decembra v prvo
—in drugorazrednih poštah
uradih in drugih javnih prostori-
h, uradno označenih v to svr-
ho.

LEPA NAGRADA

Redwood City, Cal.—Rodite-
lja Marca De Tristana, odvede-
nega dečka, sta dala njegovima
rešiteljema, Cecil Wetzlu in
Ellisu Woodu, ki sta nedavno
rešila dečka ter prišla njegove-
ga ugrabljevalca, vsak \$25.-
000 nagrade, toda slednji je to
nagrado odklonil, ker ima tudi
on sina enake starosti.

TABLE IZ STEKLA

V mnogih šolah češko-morav-
skega protektorata bodo še v
teku letošnjega šolskega leta
uvedli table iz stekla, ki bodo
belo pobarvane. Na table bodo
učitelji in učenci pisali s črno
kredo. Pravijo, da so steklene
table bolj praktične od lesenih
šolskih tabel črne barve, ker so
bolj trpežne in se tudi laže sna-
žijo.

MAIL BAG

(Continued from page 3)

These are some of the good
reasons that I have for liking
to attend a Catholic School. I
thank God that I have the op-
portunity of going to a Cath-
olic school and receive all the
benefits which it offers as I
mentioned before.

Sending all my regards to
every Junior member of the
English Section of the KSKJ,
I remain,

Eva Culum, Age 15,
Lodge No. 208.

THE NEW AND MODERN
WAY

"I'm so sorry Tommy did it,"
Sweetly smiles young Mrs.
Brown

When her darling little hopeful
Pulls the neighbor's washings
down.

But she does not scold or chide
him

As he goes about his play,
For you see—they're raising
Tommy

In the new and modern way!

In the evening when young
Tommy

Doesn't want to go to bed,
On the floor he kicks and bel-
lows

Till he well nigh wakes the
dead;

But his parents pay no 'tention,
Though the neighbors' hairs
turn gray.

For you see—they're raising
Tommy
In the new and modern way.

Oh, he gets the neighbors'
nanny,
For he pounds upon their
doors,

And he grabs their rakes and
mowers
When they're doing outside
chores;

And their fingers grow more
itchy
With the passing of each day
Just to spank young Master
Tommy

In the good old-fashioned
way! —Selected.

OCTOBER'S PARTY

October gave a party;
The leaves by hundreds
came—

The Chestnuts, Oaks and
Maples,
And leaves of every name.

The Sunshine spread a carpet
And everything was grand,
Miss Weather led the dancing,
Professor Wind the band.

DRUŠTVENA NAZNAJILA

Društvo sv. Štefana št. 1,
Chicago, Ill.

Cenjeno članstvo našega dru-
štva vljudno vabim na prihod-
njo redno mesečno sejo, katera
se bo vršila v soboto, dne 2. no-
vembra, točno ob 8 uri zvečer v
navadnih društvenih prostorih.
Asesment se začne pobirati
pred sejo ob pol sedmi uri.

Vsi tisti kateri ste zaostali z
svojim mesečnim prespevom
ste prošeni da poravnate prej
ko mogoče, kajti leto se bliža h
koncu in prihodnji mesec bo
treba dati celoletni račun. Spo-
ročam da je na zadnji seji do-
bil nagrado sobrat Wm. Bogol-
lin. Torej se bo na novembrski
seji zopet začelo z \$1.00.

Članstvu želim sporočiti da
smo meseca oktobra zgubili
dva sobrata. V četrtek zvečer
dne 24. oktobra okoli pol os-
me ure je bil zadet od avtomobi-
la sobrat John Kosmach st.
čez eno uro je potem umrl v
bolnišnici. V petek zjutraj 25.
oktobra je pa na naglo umrl
na svojem domu sobrat John
Korenčan znani slovenski gro-
cerist iz So. Wolcott Ave. (prej
Lincoln). Celokupnemu član-
stvu priporočam oba pokojna
sobrata v blag spomin, žalujo-
čim pa naše iskrene sožalje.

K sklepu še enkrat vabim ce-
lokupno članstvo na prihodnjo
sejo dne 2. novembra v cerkve-
ni dvorani. Na svidenje na se-
ji.

Bratski pozdrav,
John Prah, tajnik

Društvo sv. Antona Padovan-
skega, št. 87, Joliet, Ill.

Program naše slavnosti—Va-
bilo. — Prememba seje

Kakor je bilo že poročano,
bo naše društvo obhajalo 35-
letnico obstanka in sicer v ne-
deljo, dne 10. novembra. Ob
osmi uri zjutraj se bo darovala
sv. maša za vse žive in mrtve
člane in članice našega društva
in pri tej sv. maši bo naše dru-
štvo skupno pristopilo k sv. ob-
hajilu. Zvečer ob 8 uri bo pa
slavnostni banket v farni
dvorani. Poleg okusne večerje
imamo pa še več drugega vese-
lega in zanimivega na progra-
mu, tako da ne bo nobenemu
žal, kateri se bo udeležil naše
slavnosti. Vstopnice so samo
po 75 centov. Še živeči usta-
novniki našega društva so sle-
deči: Frank Mahkovec, Matt
Kozuh, J. Sustersic, Frank
Okoren in Joseph Horvat.

Ob tej priložnosti vabimo
vsa cenjena Jednotina društva
iz Waukegana, Chicago, La
Salle, iz Wisconsin in pa seve-
da tudi vsa naša lokalna dru-
štva, da se z nami povešelite ta
večer.

Pozor članstvu našega dru-
štva! Ker bi se imela naša pri-
hodnja redna mesečna seja vr-
šiti na dan slavnosti, zato bo ta
seja v nedeljo dne 3. novembra
ob drugi uri popoldne in sicer
v hiši našega tajnika, kjer bo
tudi pripravljali odbor na-
vzoč in bomo na tej seji skleni-
li vse potrebno glede slavnosti,
tako da se kaj ne pozabi. Taj-
nikov naslov je: Matt Krall,
1265 N. Hickory St.

Odbor.

Društvo sv. Jožefa št. 103,
West Allis, Wisc.

Vabilo na veselico

Dragi mi sobratje in sestre!
Mislim, da že vsi veste, da na-
še društvo priredi veselico dne
9. novembra, to bo na soboto ve-
čer ob 7. v Labor dvorani. Is-
kreno želim, da se te prireditve
vsi udeležite in na ta način pri-
pomorete naši društveni bla-
gajni.

Zaeno pa prav prijazno va-
bim tudi vsa naša druga lo-
kalna društva in posamezne ro-
jake ter rojakinje. Dobro na-
došli! K sklepu vabim tudi ha-
še članstvo na prihodnjo sejo
dne 2. novembra da se še kaj

več pogovorimo glede naše ve-
selice in zaradi prihodnje glav-
ne letne seje v decembru.

Ker imamo samo še dva me-
seca priliko agitirati za novo
članstvo v sedanji kampanji,
zato vas vljudno prosim, da bi
se še te tedne požurili in pridobi-
li kaj novih za naš mladinski
oddelek: vsak naj skuša pridobi-
ti vsaj enega kandidata, pa
bomo dosegli cilj!

S sobratskim pozdravom
Frank Lipoglavšek, preds.

Društvo sv. Družine št. 109,
W. Aliquippa, Pa.

Vabilo na sejo

Cenjeni mi sobratje in se-
stre: Naznanjam vam sklep
zadnje seje, da naj se več čla-
nov udeleži prihodnje seje dne
10. novembra, ker imamo na isti
več važnih točk za rešiti v
korist društvene blagajne.

Ker nam državna oblast ne
dovoli prirediti nameravane ve-
selice, zato smo sklenili, da naj
bi vsak član(ca) plačal 25c na-
klade za našo blagajno in to v
meseču decembru v svrhu po-
kritja upravnih stroškov, kate-
re imamo vsak mesec.

Sporočam tudi, da se je v
tovarni na roki poškodoval naš
član John Žagar in se nahaja
v neki bolnišnici v Pittsburghu.
Naša članica Mary Žagar se bo
morala tudi podati na operacijo
ker ima mreno no očesu. Naš
sobrat John Jager je dobil te
dni dobil krepkega sinčka, torej
bomo imeli enega novega člana
več v našem mladinskem od-
delku.

Bratu Žagarju želimo, da bi
kmalu okreval, sestri Žagar, da
bi operaciji srečno prestala in
slednjemu, br. Jagru ter njego-
vi soprogi pa naše čestitke.

S pozdravom,
Frances Derglin, tajnica.

Društvo sv. Ane, št. 139,
La Salle, Ill.

Prednaznanilo

Naznanjam vsem našim čla-
nicam sklep zadnje seje, da bo-
mo obhajale 30-letnico društva
koncem januarja leta 1941 in
da se v ta namen priredi ban-
ket; natančen datum še ni dolo-
čen, zato prosim vse članice, da
se udeležite prihodnje seje,
kjer bomo o tej slavnosti govo-
rile in rešile še nekaj drugih
važnih točk. Seja se vrši 10. no-
vembra ob dveh popoldne.

Na zadnji seji sta bili spre-
jete dve nove članice v odrasli
oddelek in sicer sestra Dorothy
Sheek in Theresa Gende, v mla-
dinski oddelek pa Mary B.
Coss. Operirana je bila sestra
Fanny Renkavšek in se zdravi
v bolnišnici v Streator; bolana
je še naša sosestra Johana Ger-
govich; obema želimo, da bi
kmalu okrevale.

Še enkrat vas opozarjam na
našo prihodnjo sejo!

S pozdravom!
Ana Klopčich, tajnica.

Društvo sv. Marije Magdalene,
št. 162, Cleveland, O.

Naša redna mesečna seja se
vrši v ponedeljek, 4. novembra
ob 8. uri zvečer v spodnjih pro-
storih stare šole sv. Vida. Seja
bo jedrnat, po seji pa bo malo
prigrizka in pa medsebojne za-
bave. Zabavale se bomo s tem,
da bomo gledale na posebne
karte.

Opominja se tudi one, ki ved-
no zaostajajo z assesmentom,
da gotovo poravnajo vse zaos-
talo do 4. novembra. Assesment
na seji se bo pričel pobirati ob
6. uri, tako da bo vsem dana
prilika priti na vrsto.

Drage sestre! Važno je to,
da vsaka zna, da je treba ases-
ment vsaki mesec poslati na
glavni urad. Torej prosim, da
naj vsaka skrbi za to, da je
njen assesment plačan vsaki me-
sec, ker le ako redno plačujete
assesmente, boste lahko deležne
raznih podpor, katere deli naša

Jednota za bolezni, operacije,
porodne nagrade in seveda, ako
vas zadene najhujše, potem pa
vašim dedičem posmrtnino. To-
rej sestre, le bodite nekoliko
bolj točne v plačevanju svojega
assesmenta.

Kampanja naše Jednote je
že v teku. Sestre! Dajte, po-
brigajte se in pridobite vsaj
vsaka enega ali eno novo čla-
nico, naj si bo v mladinski ali pa
v odrasli oddelek. Še imamo
čas v teh tednih do konca leta,
ki še preostajajo za kampanjo.
Sigurna sem, da članice našega
društva se bodo skazale prave
hčere matere Jednote s tem, da
bo vsaka storila svojo dolžnost
in pridobila eno novo.

Torej sestre, na svidenje v
ponedeljek, 4. novembra pri seji
društva! Pozdrav!

Marija Hochevar, tajnica.

Društvo sv. Mihalja, broj 163,
Pittsburgh, Pa.

Dragi mi braća i sestre! Več
sam puno mislio, da ne budem
više opomenjao in javljao ovo
ili ono, kada vidim, da se sve-
jedno malo zanimate ali mi
ipak srce ne da mira.

Kako ste više puta čitali mo-
je opomene i opomene glavnog
tajnika o promjeni starih cer-
tifikatov A i B, daklem imate
još časa samo do 31. decembra,
1940 i ove pogodnosti, koje su
sada, jer kašniji budete tako i
tako morali iste promjeniti,
pač za manju vrijednost i viši
assesment. Li morda hoćete o
tome još kakog pojasniti, obr-
nite se name.

Dalje opomenjam, da bi bolj
točno vplivali svoje ases-
mente, namer vi, koji dugujete
više mjeseci, jer vam bude kri-
vo kada čete čuti da ste suspen-
dovani. Sada priliko se dela,
a sve više ste dužni. A isto vi,
koji ste suspendirani, povratite
se nazad dok vam se čas ne iz-
lazi, jer ako vam se sada nešto
zgodí, nemate prava do podpo-
re.

Dalje mogu vam javiti, da v
članstvu padamo dole i naša
kampanja slabo napreduje, ka-
ko izgleda, naša kvota ne bude
podmirena po ovakovom djelu,
ako se ne popravimo još ova
dva mjeseca. Još bi se moglo
to učiniti, ako bi svi poradili,
ali smo mrtvi. Naša Jednota
jest milijonska, sve podpore iz-
plaćuje točno i pošteno, podpo-
re za operacije so pri naši Jed-
noti kakor znano najvišje.

U pomladak primamo člano-
ve od prvoga dana rođenja pak
do 16 ili 18 let, a plaćaju na
mjesec 15 centi za \$500 i 30
centi za \$1,000, a odrasle člane
primamo od 16 do 60 godin,
osmrtnina od \$250 do \$5,000 i
na 20 godišnju zavarovalninu
(Endowment) i još druge raz-
lične klase. Sve informacije
lahko dobite kod mene; to va-
lja za sve katolike svih narod-
nosti, jer naša mladina se miša
sa Irci, Poljaki, Slovaki itd.

Sa pozdravom!
Matt Brozenič, tajnik.

Društvo sv. Ane, št. 173,
Milwaukee, Wisc.

S tem prijazno vabim vse na-
še članice, da se zagotovo udele-
žite prihodnje seje v torek,
dne 5. novembra.

Kakor je bilo že poročano,
priredi naše društvo domačb
zabavo na Martinovo nedeljo,
17. novembra v Tivoli dvorani;
na zadnji glavni seji je bilo do-
ločeno, da prispeva vsaka čla-
nica 50 centov v društveno bla-
gajno, če se udeleži te zabave
ali ne; torej izvolite to vpošte-
vati,

K. S. K.

JEDNOTA

Vstanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1894. Inskriptirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 351 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanje gl. tajnika: 9448.
Od ustanovitve do 30. septembra, 1940 znaša skupna izplačana podpora \$7,654,140

ČASTNI PREDSEDNIK: FRANK OPEKA, NORTH CHICAGO, ILL.
GLAVNI ODBORNIKI
Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2723 W. 15th St., Chicago, Ill.
Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKSAN, 199-22nd St., N. W., Barberton, O.
Četrti podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.
Peta podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wisconsin.

Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4573 Pearl St., Denver, Colo.
Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomoćni tajnik: LOUIS ŽELEZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: MATT F. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Vrhovni zdravnik: DR. M. F. OMAN, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR
Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 716 Jones St., Eveleth, Minn.
I. nadzornik: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 30th St., Lorain, O.
II. nadzornik: FRANK LOKAR, 1352 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
III. nadzornik: JOHN PEZDIRTZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
IV. nadzornik: MARY HOCHERVAR, 21241 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR
FRANK J. GOSPODARIC, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
MARTIN SHUELE, 811 Avenue A, Eveleth, Minn.
RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkinsburg, Pa.

POROTNI ODBOR
JOHN DECMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.
AGNES GORIŠEK, 5336 Butler St., Pittsburgh, Pa.
JOSEPH RUSS, 1101 E. 6th St., Pueblo, Colo.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA
JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
WILLIAM F. KOMPARE, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

VOĐJA ATLETIKE
IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikažoji se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročila pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

NAGRADE

V SEDANJI KAMPANJI MLADINSKEGA ODELKA oziroma pri KSKJ NARODNEM OBRAMBENEM PROGRAMU
Od 2. aprila do 31. decembra, 1940:

Za posameznika: za pridobitev enega novega člana:
V razredu AA in BB\$1.00

V razredu CC-JD in FF-JD:
Pri zavarovalnici \$ 250.00\$2.00
Pri zavarovalnici \$ 500.00\$3.00
Pri zavarovalnici \$1,000.00\$4.00

ZA DRUŠTVA:

Za vsakega novega člana50 centov
Za tri vodilna društva vsake divizije, če dosežejo kvoto:
Prva nagrada\$60.00
Druga nagrada\$40.00
Tretja nagrada\$25.00

ZA ŽUPNIJE:

Za vsakega novega člana bo dotična fara upravičena prejeti pideset (50) centov nagrade v gotovini. Pri tem se ne bo upoštevalo h kakemu krajevemu društvu je novi član pristopil. V tem slučaju pa dotično društvo NE bo prejelo nobene nagrade za dotičnega člana, vseeno se bo pač znesek nove zavarovalnine kreditiralo k njegovi kvoti.

Farni delavec kot član KSKJ. bo tudi upravičen do posameznih nagrad pri pridobivanju novega članstva, z ozirom na zavarovalninski razred in svoto, torej \$1.00, \$2.00, \$3.00 ali \$4.00.

Denarne nagrade posameznikom, društvom in župnijam se bo plačevalo šele tedaj, ko bo novi član vplačal svoj asessment za dobo šest (6) mesecev.

Pristopnina, tako tudi zdravniška preiskava za novo članstvo je PROSTA!

Jednota plačuje tudi nagrade za novo pristopile člane in članice v odraslem oddelku in sicer pri zavarovanju za:

\$ 250.00	\$ 1.00	2,000.00	8.00
500.00	2.00	3,000.00	12.00
1,000.00	4.00	4,000.00	16.00
1,500.00	6.00	5,000.00	20.00

KSKJ. NARODNI OBRAMBNI PROGRAM

22. KAMPANJSKO POROČILO
Od 15. oktobra do 22. oktobra 1940.

1. Zračna divizija:		7. Munijska divizija:	
Dr. št.	Znesek	134	\$ 1,000
2	\$ 4,500	180	1,500
50	3,000		
	\$ 7,500		
2. Divizija tankov:		8. Divizija plinskih mask:	
157	\$ 500	222	\$ 500
4. Divizija podmornic:		Skupaj	\$ 14,500
113	\$ 500	Zadnji izkaz	\$454,750
5. Protizračna divizija:		Skupaj	\$469,250
87	\$ 500		
103	\$ 500		
208	\$ 500		
219	\$ 500		
	\$ 2,000	Št. div.	Znesek
6. Topniška divizija:		1	\$ 71,750
61	\$ 500	2	67,250
174	\$ 500	3	48,000
	\$ 1,000	4	67,750
		5	47,500

6		54,500
7		82,000
8		30,500
Skupaj		\$469,250
Najbolj agilna društva po divizijah		
Div.	št. dr.	% kvote
1	 2	48.75
2	 56	37.14
3	 81	45.00
4	 165	33.00
5	4 in 208	37.50
6	 208	56.66
7	 45	135.00
8	 179	110.00

235, Portland, Oregon - 33886 Mary Benich.
ZOPET SPREJETI
K društvo sv. Franciška Saleškega št. 29, Joliet, Ill. - 29881 Ronald Kombol.
K društvo sv. Roka št. 113, Denver, Colo. - 28210 Barbara Babich, 21897 Betty Babish, 21844 Helen Babish, 21845 Dorothy Babish, 21598 Margaret Babish, 26200 Ralph Babich, 2921 William Babich, 16263 Stephanie Andošek.
K društvo sv. Jožefa št. 108, Bethlehem, Pa. - 23708 Helen Hrkach, 23767 Stephen Hrkach.
K društvo sv. Ane št. 173, Milwaukee, Wis. - 25144 Frank Susha.
K društvo Jezus Dobri Pastir št. 183, Ambridge, Pa. - 25516 Anthony Zebnera, 25510 Alice Zebnera, 25503 Veronica Vlasic, 25504 Josephine Vlasic, 20455 Robert Flajnik.
SPREJENOVANI

Še vedno neagilna ali neaktivna društva po divizijah		
Št. div.	Štev. društev	
4	1	
5	2	
6	2	
7	8	
8	37	
Skupaj	50	

IZ URADA GL. TAJNIKA

IMENA ČLANOV IN ČLANIC PRISTOPIH V MLAD. ODDLEK MESECA SEPTEMBRA 1940 RAZRED "AA"

K društvo sv. Stefana št. 1, Chicago, Ill. — 33194 Paul Zaura, 33913 Louise Strupeck.
K društvo sv. Jožefa št. 2, Joliet, Ill. — 33877 Donald Lilek, 33876 Richard Lilek, 33875 Joseph Lilek, 33870 Sharon Whitaker, 33869 Gloria Seno, 33868 Rae Kozlowski, 33867 Joyce Kezerle, 33866 Eileen Kezerle, 33865 Sheila Stukel.
K društvo sv. Cirila in Metoda št. 8, Joliet, Ill. — 33853 William Wright, 33815 Patricia Terlep.
K društvo sv. Roka št. 15, Pittsburgh, Pa. — 33885 Matilda Bittner.
K društvo sv. Franciška Saleškega št. 29, Joliet, Ill. — 33801 Theresa Mikolic, 33800 Vida Mikolic, 33863 Daniel Ivanich, 33862 Edward Majetich.
K društvo sv. Cirila in Metoda št. 45, E. Helena, Mont. — 33808 John Verbanac, 33809 Frank Verbanac.
K društvo sv. Cirila in Metoda št. 59, Eveleth, Minn. — 33887 David Gregorich, 33895 Kevin Cleary, 33896 Joseph Cleary, 33898 Robert Rozinka, 33897 Robert Cleary.
K društvo sv. Jožefa št. 69, Great Falls, Mont. — 33916 Mary Buley.
K društvo Marije Vnebovzete št. 77, Forest City, Pa. — 33802 Veronica Lavrika.
K društvo sv. Antona Padovanskega št. 87 Joliet Ill. — 33917 Robert Scinkovec.
K društvo sv. Alojzija št. 95, Broughton, Pa. — 33871 Louise Urbanija.
K društvo sv. Ane št. 105, New York, N. Y. — 33919 Helen Sarc.
K društvo sv. Genovefe št. 108, Joliet, Ill. — 33880 Margaret Vesel.
K društvo sv. Družine št. 109 West Aliquippa, Pa. — 33858 Robert Hiber.
K društvo sv. Srca Marije št. 111, Barberton, O. — 33925 Frank Yerman, 33922 Catherine Jastrub, 33923 Judith Muren, 33921 James Spice.
K društvo sv. Roka št. 113, Denver, Colo. — 33925 Theresa DeLaney.
K društvo Marija sv. Rožnega Venca št. 131, Aurora Minn. — 33888 Barbara Berdice.
K društvo sv. Ane št. 134, Indianapolis, Ind. — 33884 Helen Cendon.
K društvo sv. Družine št. 136, Willard, Wis. — 33856 Robert Pernic.
K društvo sv. Ane št. 139, La Salle, Ill. — 33906 James Washleski.
K društvo sv. Cirila in Metoda št. 144, Sheboygan, Wis. — 33861 Barbara Franzen.
K društvo sv. Ane št. 150, Cleveland, O. — 33883 Alice Opaskar.
K društvo sv. Ane št. 156, Chisholm, Minn. — 33887 Lois Taylor.
K društvo Kraljica Majnika št. 157, Sheboygan, Wis. — 33926 Karen Falc.
K društvo sv. Marije Magdalene št. 162, Cleveland, O. — Diana Maglich, 33854 Nancy Knaus.
K društvo sv. Mihaela št. 163, Pittsburgh, Pa. — 33927 Emely Thomas.
K društvo Marije Pomagaj št. 174, Willard, Wis. — 33881 Joan Tolony.
K društvo Marije Pomagaj št. 188, Homer City, Pa. — 33894 Louis Nastase, 33892 Angelin Nastase, 33893 Anthony Nastase.
K društvo Marije Pomagaj št. 196, Gilbert, Minn. — 33878 Frank Moren.
K društvo Marije Vnebovzete št. 203, Ely, Minn. — 33873 Michael Shoberg.
K društvo sv. Nežbe št. 206, So. Chicago, Ill. — 33930 Michael Mikan, 33852 Mary Milakovich.
K društvo sv. Ane št. 208, Butte, Mont. — 33891 Edward Maliesch.
K društvo sv. Antona Padovanskega št. 222, Bessemer, Pa. — 33882 Eugene Valentine.

RAZRED "BB"
K društvo sv. Jožefa št. 2, Joliet, Ill. — 33905 Richard Bajt, 33904 Thomas Gaspič, 33899 Patricia Biegun.
K društvo sv. Petra št. 30, Calumet, Mich. — 33872 Janet Malnar.
K društvo sv. Cirila in Metoda št. 45, East Helena, Mont. — 33907 Mary Verbanac.
K društvo sv. Alojzija št. 52, Indianapolis, Ind. — 33860 Richard Lathrop.
K društvo sv. Petra in Pavla št. 64, Etna, Pa. — 33855 Anna Segina.
K društvo Marije Pomagaj št. 79, Waukegan, Ill. — 33912 Therese Cankar.
K društvo sv. Ane št. 105, New York, N. Y. — 33918 Joe Sarc, 33920 Henry Sarc.
K društvo sv. Jožefa št. 146, Cleveland, O. — 33889 Elaine Barle.
K društvo Marije Pomoč Kristjanov št. 165, West Allis, Wis. — 33864 John Janezick.
K društvo sv. Ane št. 170, Chicago, Ill. — 33928 Marilyn Schwerin.
K društvo sv. Elizabete št. 171, New Duluth, Minn. — 33929 Frances Biatnik.
K društvo Marije Vnebovzete št. 181, Steelton, Pa. — 33859 Barbara Stanesic.

RAZRED "CC"
K društvo sv. Alojzija št. 52, Indianapolis, Ind. — 33911 Louise Milharic.
RAZRED "FF"
K društvo Matere Božje Sinjske št.

235, Portland, Oregon — 33886 Mary Bencich.
ZOPET SPREJETI
K društvo sv. Franciška Saleškega št. 29, Joliet, Ill. — 29881 Ronald Komol.
K društvo sv. Roka št. 113, Denver, Colo. — 28210 Barbara Babich, 21507 Betty Babish, 21844 Helen Babish, 21845 Dorothy Babish, 21596 Margaret Babish, 26200 Ralph Babich, 2921 William Babich, 16263 Stephanie Andolšek.
K društvo sv. Jožefa št. 108, Bethlehem, Pa. — 23708 Helen Hrkach, 23767 Stephen Hrkach.
K društvo sv. Ane št. 173, Milwaukee, Wis. — 25144 Frank Susha.
K društvo Jezus Dobri Pastir št. 183, Ambridge, Pa. — 25516 Anthony Zeberna, 25510 Alice Zeberna, 25503 Veronica Vlasic, 25504 Josephine Vlasic, 20455 Robert Flajnik.

SUSPENDOVANI
Od društva sv. Vida št. 25, Cleveland, O. — 19214 Margaret Stefanic.
Od društva sv. Franciška Saleškega št. 29, Joliet, Ill. — 33670 Robert Bostjancic.
Od društva sv. Petra št. 30, Calumet, Mich. — 24162 Gertrude Kastelic.
Od društva sv. Jožefa št. 41, Pittsburgh, Pa. — 23440 Frank Mivsek.
Od društva sv. Jožefa št. 53, Waukegan, Ill. — 24887 Anton Merlock, 31088 Edward Golob, 31702 Eugene Merlock, 31703 Joan Merlock.
Od društva sv. Cirila in Metoda št. 59, Eveleth, Minn. — 32927 Matt Jugovich, 32934 Mary Jugovich, 32935 Annette Jugovich.
Od društva sv. Antona Padovanskega št. 72, Ely, Minn. — 28308 Rudolph Pulis, 33142 Frank Palcher, 33141 Lorraine Palcher.
Od društva sv. Barbare št. 128, Etna, Pa. — 20220 Barbara Grcic, 23077 Lydia Grcic.
Od društva Jezus Dobri Pastir št. 183, Ambridge, Pa. — 27009 Rita Cvitko, 30264 James Cvitko, 31228 Rudolph Kuhel, 25518 Bernice Cveto, 25717 Mary Kocjan, 25716 John Kocjan.
Od društva sv. Stefana št. 187, Johnstown, Pa. — 33037 Theodora Salinger, 33036 Helen Salinger, 33346 William Krajec, 33038 Charles Salinger, 24587 Joseph Znidarsich, 24589 Alice Znidarsich, 24588 Marianna Znidarsich, 31230 Carl Krajec, 26439 Robert Markun.

Od društva sv. Ane št. 208, Butte, Mont. — 28380 Francis Martinich.
Od društva sv. Ane št. 218, Calumet, Mich. — 30164 Patricia Madajewski.
Od društva Matere Božje Sinjske št. 235, Portland, Ore. — 22828 John Vidak, 27059 Anton Bogdanovich, 27058 Eileen Bogdanovich, 27060 John Bulgan, 33232 Mariana Vidak.
PRESTOPILA IZ RAZREDA "AA" V RAZRED "FF"
Pri društvu Marija Sedem Zalosti št. 81, Pittsburgh, Pa. — 32628 Jacquelyn Gasper.
PRESTOPIL IZ RAZREDA "BB" V RAZRED "FF"
Pri društvu sv. Jožefa št. 169, Cleveland, O. — 33436 James Hariper.
PRESTOPILA IZ RAZREDA "A" V RAZRED "AA"
Pri društvu sv. Genovefe št. 108, Joliet, Ill. — 31018 Carol Slana.
PRESTOPILA IZ RAZREDA "B" V RAZRED "AA"
Pri društvu sv. Jožefa št. 169, Cleveland, O. — 31563 Ann Posaun.
PRESTOPILI V ODRASLI ODDLEK

Pri društvu sv. Stefana št. 1, Chicago, Ill. — 13599 Jennie Terselich.
Pri društvu sv. Jožefa št. 2, Joliet, Ill. — 15431 Lawrence Zelko, 18952 Dorothy Simonich, 28017 Theodore Platinsek, 17506 Andrew Bajt.
Pri društvu sv. Petra št. 30, Calumet, Mich. — 21565 Frank Lenarchich.
Pri društvu Presvete Srca Jezusovega št. 70, St. Louis, Mo. — 15300 Edwin Grabrijan.
Pri društvu sv. Srca Marije št. 111, Barberton, O. — 13747 Isabella Rataj.
Pri društvu sv. Jožefa št. 169, Cleveland, O. — 24808 Anthony Pekol.
Pri društvu Marije Pomagaj št. 174, Willard, Wis. — 17492 Olga Volarich.
Pri društvu Marije Vnebovzete št. 203, Ely, Minn. — 19818 Emily Deyak.
Pri društvu Marije Vnebovzete št. 210, Universal, Pa. — Wenceslaus Jelovan.

JOSIP ZALAR, glavni tajnik.

DRUŠTVENA NAZNANILA

(Nadaljevanje s 4 strani)
le kar tri naše članice, in sicer: Josephine Salatnik, Marta Kroppec in Maime Udovich. Mnogo sreče v novem stanu vsem skupaj!

K sklepu še prosim one, ki so bolj počasne s plačevanjem asessmenta, da bi bile bolj točne. S sosestrskim pozdravom!
Antonija Velkoverh, tajnica.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 191, Cleveland, O.

Ponovno vabilo na veselico

Še enkrat in sicer zadnjič ponovno prijazno vabim vse naše člane in članice, da se polnoštevilno udeležijo naše veselice prihodnjega nedeljo zvečer, dne 3. novembra v šolski dvorani sv. Kristine na Bliss Rd. Začetek ob osmih. Vsem udeležencem se obeta prijetna domača zabava, godba bo izvrstna za starejše in mlade in sicer bo prvič igral naša veselici znan Chuck Smithov orkester. Seveda, naše kuharice bodo tudi skrbele, da ne bo nihče lačen, kelnarji vam bodo na močili suha grla s prvovrstno kapljico. Kaj pa hočete še boljše? Veseli bodimo in Boga hvalimo, da smo v svoobodni Ameriki, kjer se lahko zabavamo po mili volji kakor nam drago. Je pa tudi dolžnost članov, da vsak nekoliko žrtvuje za društvo, kamor spada, saj

gre ves dobiček v našo skupno društveno blagajno, iz katere se potem plačuje stroške.

Zatorej vas še enkrat prav lepo vabim in prosim, da pride-te prav zagotovo, žal vam ne bo biti v tako prijetni družbi, ko človek lahko pozabi vse skrbi in težave vsakdanjega življenja. Torej na veselo svidenje v nedeljo zvečer. Vstopnina bo samo 25 centov.

V bolnišnici sta zopet naša dva člana in sicer John Klaus in Jennie Lube. Da bi se le prav kmalu vrnila zdrava med svoje drage domače!

Za društveni odbor:
M. Ropret, tajnica.

DOPISI

SLOVESNA POROKA PRI SV. ŠTEFANU, MINN.

St. Stephen, Minn.—Dne 22. oktobra ob 9. smo imeli v naši farni cerkvi slovesno sv. mašo in poroko. Pravim slovesno. Čemu? Poročila se je namreč naša vrla organizatorica gdč. Helena Oman z rojakom Edwardom Petermelom, ki ima lepo urejeno farmo, komaj pol milje od Omanovega doma, torej ostaneta in župniji na farmi. Tudi ženin je dober cerkveni pevec in nevesta bo še z naprej naša organizatorica, poleg tega bo pa gotovo tudi v bodoče še ostala vneta Jednotarica in pridobila za naše društvo, št. 197 KSKJ še več novih članic.

Poročil ju je v slovesno sv. mašo imel nevestin brat Rev. Edvin Oman, župnik v Randall, Minn., kakih 40 milj od tukaj oddaljeno; Rev. Josip in Janez Trobec sta asistrala, Rt. Rev. kanonik J. J. Oman iz Clevelanda, O., je bil pa ceremonijar. Slednji trije župniki so strici nevestini; častita sestra Joana, sestra neveste je pa ta dan prevzela kor in svoj posel izvrstno izvršila.

Južina za sorodnike in sosedje je bila na Omanovem domu. Vse je bilo v redu in vsi smo bili veseli; prav vse po domače.

Zvečer se je vršilo svatovanje ali gostija v cerkveni dvorani za vse znanee, sorodnike in prijatelje. Plesalo se je: valček, "šotiš", štajerš, polko in kolo, torej tudi po starokrajskem načinu, čeravno živimo v Ameriki.

Novoporočena sta dobila mnogo darov od svojih dobrih sorodnikov in znancev in zakaj bi jih tudi ne dobila, saj sta vendar med najboljšimi farani, če ne ta najboljša med nami!

Bog naj jima podeli svoj blagoslov; naj ju On vodi s svojo milostjo do skrajne meje človeškega življenja.

Cenjena novoporočena! Vsi, kar nas je tukaj v Borštu, Vama kličemo iz dna naših src: Bog Vaju živi na mnoga, mnoga leta!

Poročevalce.

BROOKLYNSKE NOVICE

Brooklyn, N. Y.—Hitro minevajo letni časi in eden za drugim nastopajo s svojimi posebnostmi. Tako tudi naša brooklynska društva prihajajo na dan z različnimi prireditvami, na katerih se malo pozabavamo in pozabimo na težke čase današnjih dni.

Med temi nam bo pevsko in dramska društvo Domovina vzprizorilo 3. novembra lepo igrano "Turški križ." Zadnje čase je omenjeno društvo navadno predstavljalo bolj kratke igrice, zdaj se je pa odločilo za nekaj boljsega.

Igra "Turški križ" je štiridejanka, a se predstavlja v petih slikah. Predstavlja, koliko je trpelo naše ljudstvo v nekdajšnjih časih pred krvoločnim Turkom in ubogo kmečko ljudstvo se je moralo samo braniti proti turškimi napadi, brez pravega orožja. Igra je res zgodovinskega pomena in je vredna, da jo pridete pogledat. Zdjaj pa še nekaj! Dne 24. oktobra zvečer je to društvo

gre ves dobiček v našo skupno društveno blagajno, iz katere se potem plačuje stroške.

Zatorej vas še enkrat prav lepo vabim in prosim, da pride-te prav zagotovo, žal vam ne bo biti v tako prijetni družbi, ko človek lahko pozabi vse skrbi in težave vsakdanjega življenja. Torej na veselo svidenje v nedeljo zvečer. Vstopnina bo samo 25 centov.

V bolnišnici sta zopet naša dva člana in sicer John Klaus in Jennie Lube. Da bi se le prav kmalu vrnila zdrava med svoje drage domače!

Za društveni odbor:

M. Ropret, tajnica.

DOPISI

SLOVESNA POROKA PRI SV. ŠTEFANU, MINN.

St. Stephen, Minn.—Dne 22. oktobra ob 9. smo imeli v naši farni cerkvi slovesno sv. mašo in poroko. Pravim slovesno. Čemu? Poročila se je namreč naša vrla organizatorica gdč. Helena Oman z rojakom Edwardom Petermelom, ki ima lepo urejeno farmo, komaj pol milje od Omanovega doma, torej ostaneta in župniji na farmi. Tudi ženin je dober cerkveni pevec in nevesta bo še z naprej naša organizatorica, poleg tega bo pa gotovo tudi v bodoče še ostala vneta Jednotarica in pridobila za naše društvo, št. 197 KSKJ še več novih članic.

Poročil ju je v slovesno sv. mašo imel nevestin brat Rev. Edvin Oman, župnik v Randall, Minn., kakih 40 milj od tukaj oddaljeno; Rev. Josip in Janez Trobec sta asistrala, Rt. Rev. kanonik J. J. Oman iz Clevelanda, O., je bil pa ceremonijar. Slednji trije župniki so strici nevestini; častita sestra Joana, sestra neveste je pa ta dan prevzela kor in svoj posel izvrstno izvršila.

Južina za sorodnike in sosedje je bila na Omanovem domu. Vse je bilo v redu in vsi smo bili veseli; prav vse po domače.

Zvečer se je vršilo svatovanje ali gostija v cerkveni dvorani za vse znanee, sorodnike in prijatelje. Plesalo se je: valček, "šotiš", štajerš, polko in kolo, torej tudi po starokrajskem načinu, čeravno živimo v Ameriki.

Novoporočena sta dobila mnogo darov od svojih dobrih sorodnikov in znancev in zakaj bi jih tudi ne dobila, saj sta vendar med najboljšimi farani, če ne ta najboljša med nami!

Bog naj jima podeli svoj blagoslov; naj ju On vodi s svojo milostjo do skrajne meje človeškega življenja.

Cenjena novoporočena! Vsi, kar nas je tukaj v Borštu, Vama kličemo iz dna naših src: Bog Vaju živi na mnoga, mnoga leta!

Poročevalce.

BROOKLYNSKE NOVICE

Brooklyn, N. Y.—Hitro minevajo letni časi in eden za drugim nastopajo s svojimi posebnostmi. Tako tudi naša brooklynska društva prihajajo na dan z različnimi prireditvami, na katerih se malo pozabavamo in pozabimo na težke čase današnjih dni.

Med temi nam bo pevsko in dramska društvo Domovina vzprizorilo 3. novembra lepo igrano "Turški križ." Zadnje čase je omenjeno društvo navadno predstavljalo bolj kratke igrice, zdaj se je pa odločilo za nekaj boljsega.

MOJE POTOVANJE V KALIFORNIJO

(Pisec: Mihael J. Prebille, Eveleth, Minn.)

V Mehiko se gre lahko brez vsake sitnosti, pri tujcu turistu z avtomobilom si ondi straža samo zabeleži številko avtomobila, pa gre lahko naprej.

Kakor sem videl in opazoval, je mehiški narod reven, tako se ga lahko sodi že po njegovi obleki. Mnogo teh domačinov, ki nimajo svojih hiš ali domov, spi kar ob cestah na prostem, odrasli nosijo okoli in prodajajo svojo robo in te sili, da kaj kupijo, otroci pa bečajo za denar. Da se čuvajo pred veliko vročino sonca, nosijo na glavi široke klobuke (sombbrero), čez života pa lično izdelana ogrinjala iz sukna v živih barvah.

Ustavili smo se v obmejnem mestu Tijuana in nakupili nekaj stvari za spomin v ondotti prodajalni. Prodajalne znatraj so podobne našim ameriškim, samo namesto steklenih oken spredaj imajo velika vrata, kakor pri naših garažah čez dan so odprta, ponoči se pa lahko zatvorijo. Življenjske potrebine ondi so jako poceni, to tudi za avtomobiliste, kajti ena galona gazolina stane samo 9 centov. Na busu ali vlaku se lahko voziš za en cent na miljo.

Nazaj v Ameriko nam pa ni bilo tako lahko priti kakor v Mehiko, kajti ameriška straža na meji je jako natančna, da pregleda in popiše vse, ime potnika, naslov in rojstni kraj itd. Treba je inozemcem pokazati tudi državljanski papir. K sreči smo se istočasno umaknili iz Mehike baš pred narodnimi volitvami, ki so bile tudi letos zelo burne kakor vedno, da je bilo vsled istih več sto oseb ubitih. Kakor sem pozneje čital, sta bila tudi dva Amerikana žrtve teh volitev; mehiški narod ni v tem oziru še zadosti civiliziran. Predsedniška kandidata sta bila general Camacho in njegov nasprotnik general Almazan. Navadno so tam predsedniki generali.

Ko smo si mehiški mejo in nekaj mest v naglici ogledali, smo krenili našo pot nazaj proti smeri v San Diego, Cal. Tukaj se nam je zelo prileglo malo okrepčilo in počitka za nadaljevanje naše vožnje proti Los Angeles, Cal. V tem obmorskem mestu se nahaja mornariška postaja in je vsako nedeljo popoldne dovoljeno ljudstvu ogledati si ogromne ameriške križarke, zasidrane v zalivu mesta, obisk je dovoljen od ene do štirih.

Od tam smo se vozili po državni cesti št. 101 mimo številnih sadnih vrtov, vinogradov in rodovitnih poljan; farmarji so vsi zagoreli od sonca, eni so nakladali svoje pridelke na velike truke, drugi so pa blago razkladali in ravnali zemljo in delali jarke za vodo, katera je napolnjena za namakanje. Zemlja mora biti vsled tega ravna kakor miza, jarki pa pravilno napeljavani. Kakor so mi pravili, mora vsak kalifornijski farmer plačati na leto okrog \$500 samo za vodo, zato je treba pri tem previdnosti; vse nasade je treba na ta način močiti ali zalivati, ker je ondi zelo malo dežja čez leto. Ker je pa tukaj zemlja izredno rodovitna, raste vse tako, da je veselje pogledati. Za umetno namakanje ali irigacijo jim služijo reke Colorado in San Juan in še nekaj drugih manjših. Kjer ni te irigacije, je sama puščava.

Od San Juan Capistrano Mission smo zavili proti Long Beach, Cal. Tam se nahaja na stotine oljnih vrelcev, od koder pridobivajo surov petrolej in gazolin.

V mestu Long Beach smo šli najprej obiskat rojaka Nikolaja Ferjanich, z njim smo se dobro poznali še ko je bil vodja orkestra na Eveleth javni šoli, zdaj je pa učitelj godbe v Long Beach. Njegovi starši živijo na Virginiji, Minn. Njegov oče je zelo agilen pri American-Jugoslav klubu tukaj na našem Železnem okrožju.

Mr. Nick Furjanich in njegova soproga sta bila jako vesela našega obiska. Njegova žena je poprej tudi podučevala na Evelethu. Več časa smo se pogovarjali; vsak je imel veliko za povedati. Nazadnja smo se morali pa posloviti, da smo obiskali še sestre moje soproge, Agnes in Margaret, katere so bolnišnice strážnice v Queen of Angeles katoliški bolnišnici v Los Angeles.

Los Angeles je ob večerih tudi kakor New York, luč poleg luči, rdeče, modre in zelene. Drvenje ljudi, njih hitenje in živžiganje policajev, klci strelčnikov, šviganje avtomobilov in cestnih kar. To gre naprej brez prestanka noč in dan. Kako se mi je lepo zdelo, da smo našli stanovanje bolj daleč od mesta, kjer smo lahko v miru spali. Long Beach, San Pedro, Santa Monica, San Fernando, Burbank, Hollywood, Glendale, Pasadena in Los Angeles vse to se skupaj drži kakor eno velikanstvo mesto. Poslopja so večinoma nizka in od zunaj pobeljena. Najvišja stavba v Los Angeles je mestna hiša in pošta. Na sredi mestne hiše je visok stolp, na katerega se spenjača dvigne do vrha; vstopni in postrežba je prosta. Iz tega stolpa je jako lep razgled po vsem mestu in okolici. Jako ugoden kraj in razgled za tujca, ki si želi ogledati razstavo mesta in okolice, da na ta način dobi boljši pojem, kako po njem vozi. Na vrhu stolpa naokoli je železna ograja, da lahko stopaš znatraj so pa stoli za odpočitek.

Nadalje smo obiskali tudi po vsem svetu znani Hollywood. Tega nikakor nismo hoteli pogrešati, posebno ne zaradi naših otrok, ker Hollywood in Movie Stars jih je najbolj zanimalo, in tisti prostori, kjer se izdelujejo kinofilme. Naši otroci so imeli priložnost osebno videti in slišati 28 takih igralcev. Kdor hoče iti v prostor, kjer jemljejo premikajoče slike, si mora najprej prekrbeti dovoljenje od kakšnega znanca, ki dela ondi ali pa od vašega lokalnega ravatelja kino gledališča.

V Hollywoodu živijo samo "Movie Stars," znani pisatelji in igralci, muzikantje, artisti, izumitelji in drugi bogatini in profesorji. Tam ni za priproste človeka zarada prevelike dragine. Na glavni ulici so samo gledališča in opere in nočni klubi, naokoli pa moderne hiše in stanovanja. Potem smo šli na Griffith Observatory, ki je zraven Hollywooda na visokem hribu. Skozi glavna vrata se pride naravnost pod (Dome). Na stropu strešja je velika slika, katera predstavlja naš svet od stvarjenja do sodnega dne. Na sredi one velikanse slike je podobna Boga, samega vladarja neba in zemlje. To sliko je naslikal neki Jugoslovian. Vmes iz srede doma visi do tal magnetično nihalo za uro, katero se v enomer giblje, toda se ne premika z zemljo vred, le številke na uri, katere so na tleh, se sučejo z zemljo vred. Ta ura kaže najbolj natančen čas. To je izumel neki Nemec. Nekoliko naprej se vidi zopet drugo iznajdbo našega Jugoslavana, pokojnega profesorja Michaela Pupina. To so električni žarki v steklenih cevah. Ko sem vse to gledal, sem si mislil: čudno, da se nekoliko več ne piše o

naših jugoslovanskih izumiteljih, kateri so zapustili človeštvu toliko dobrega. Nadalje smo videli razne zvezde in gibanje sveta. Tu je človeku tudi dovoljeno gledati okoli 10 sekund skozi velikanse daljnogled v nebo in zvezde.

Drugi dan je bila nedelja. Po dogovoru se dan poprej z moje soproge sestrami smo se tisti dan namenili ogledat takozvani San Gabriel Mission in Forest Lawn Memorial Park. Vreme je bilo navadno. Noči in do 12 ure jutraj je hladno; megla stoji na nebu kakor oblaki in sonce se prikaže malo pred poldnem. Človeku se dozdeva kakor da bo vsak čas deževalo. Takšno vreme je sleherni dan.

Vprašal sem našo oskrbnico za sobe, kjer smo stanovali, če bo dež padal in potem nam je razložila, da se nam za dež ni treba bati, ker dežja ne bo do oktobra ali novembra meseca.

Po zajtrku smo se najprej spravili k sv. maši. Cerkev je bila oddaljena tri bloke od našega stanovanja na Eastman Street, kar se mi je tukaj še najbolj dopadlo, ker veliko cerkva izgleda odznotraj kakor krasen cvetlički vrt. Ob straneh rastejo krasne cvetlice, preobložene z lepo dišečim cvetjem. Velika okna, ki segajo do tal, nadomestujejo za stranske stene in ta so večina odprta; tako da ptice izpod neba priletijo skozi nje in veselo prepevajo in skakljajo od cveta do cveta, kakor da bi tudi one prepevale čast Bogu, kateri jih je ustvaril.

Ko smo se vrnili od maše, so nas moje soproge sestre že čakale. Hipoma smo se vsedli v avtomobil in se odpeljali po Mission cesti, katera vodi naravnost do San Gabriel Mission. V San Gabriel Mission cerkvi so maše vsako uro, katere se darujejo skoraj do poldne. Na stranskih vratih se kupi stopnice za ogledati si razstavo v starih poslopjih. Vstopnica stane 25 centov za odrasle in 10 centov za otroke. Potem te stražnik vzame s seboj in razkaže vse reči, katere so tukaj prvi misijonarji rabili še iz leta 1771. Jako zanimivo za vsakega, ki ima priložnost si ogledati.

Hrabri so bili oni ljudje, ki so šli v tako dalne zapuščene kraje. Posebno hrabri so bili katoliški misijonarji, ki so prišli sem v 17. stoletju podučevati indijanski narod o katoliški veri. Mučno in strpno je bilo njihovo življenje to je dokaz teh misijonskih postaj. Kateri gre v Californijo, naj ne zamudi si ogledati teh misijonskih cerkva. Res nekaj zanimivega, kar ostane človeku v trajnem spominu.

Nadalje smo se odpeljali si ogledat Forest Lawn Memorial Park.

(Dalje prihodnjič)

Pridnost ustvarja velika dela

Zelo staro je že vprašanje, komu se imamo zahvaliti za velika duševna dela, geniju ali neumorni pridnosti. "Vprašaj, ali najlepše in najboljše pesmi izvirajo iz narave ali iz umetnosti? — Meni se zdi, da se brez pesniške žilice nič ne posreči, čeprav se trudiš, geniju pa ničesar brez truda, oba se morata medsebojno podpirati." Če prav sodim, pripisuje velika večina naših najodličnejših učenjakov svoje uspehe v literaturi, znanosti in umetnosti bolj vztrajni pridnosti kakor naravnim nadarjenosti. Ti učenjaki trdijo, da se delu posreči vse; brez dela pa na odličan uspeh niti misliti ne moremo. Vsakdo, ki pritise pečat svojega genija na literarno, filozofsko in umetniško dela, je bil neumoren delavec. Buffon, veliki naravoslovec, je pripomnil, da sta potrpljenje in genij

eno in isto. Po njegovem mnenju tiči moč velikih mož v glavnem v sposobnosti, da morejo neprestano delati in čakati.

"Da dosežemo znanstvena odkritja," pravi, "je potrebno potrpljenje. Svoj predmet dolgo opazujemo in premišljujemo. Razvija se stopnjevanje, dokler nekaka električna iskra za trenutek ne pretrese možganov in nas do notranjosti srca ne segreje in spodbudi. Nato sledi razkošno duhovno delovanje genija, ure ustvarjanja in obrazovanja, ure, tako blažene, da sem neprenehoma dvanajst in štirinajst ur prebil ob svoji pisalni mizi in se še vedno dobro počutil."

Neki Alcestes, dramatik in rival Evripida, je temu nekoč zlobno pripomnil: "Tri dni si se trudil, da si skoval tri stih; v istem času sem jih jaz sto kar iz rokava stresel." — "Čisto prav," je odvrnil Evripid, "ali tvoji stihovi so v treh dneh mrtvi in pozabljeni, medtem ko bodo moji trije stihovi večno živeli." Apellesa so grajali zaradi majhnega števila njegovih del in zaradi mučne skrbljivosti, s katero je svoje slike popraviljal. "Za večnost slikam," je odgovoril. Da je Demosten, največji govornik, moral opraviti res "Herkulova dela," preden se mu je posrečilo, da je obvladal svojo nalogo in kot govornik postal ponos in čast Aten, je znano. Zgradil si je podzemski prostor. Tam je dva ali tri mesece neprestano študiral. Dal si je obriti polovico las; tak se v javnosti seveda ni mogel pokazati in je moral pri svojem samotnem učenju vztrajati. Tu je ustvaril tista čudovita mojstrska dela govornišva, o katerih so njegovi ljubosumni nevoščljivci trdili, da "smrde po svetilki." Demosten jih je pa odpravil z besedami: "Vaša dela vas seveda niso veljala toliko naporov."

Cicero prav za prav ni bil noben duh prvega razreda; odlikovala pa ga je njegova mnogostranska nadarjenost; svoji železni in vztrajni pridnosti se ima zahvaliti, da si je priboril na polju rimske literature tako odlično mesto. Predvsem se je posvetil umetnosti govornišva. Zato se je skupno z drugimi mladimi plemenitimi, ki so z njim tekmovali za politične časti, vsak dan vadil v latinskem in grškem govornišvu. Redno je prisostvoval pouku najboljših govornikov v Rimu. Pa to mu še ni bilo zadosti; bil je priden poslušalec pri razpravah na rimskem forumu. Ko se je vrnil v svoje stanovanje, je ponovi premišljeval govore, ki jih je slišal in jih zaradi vaje ponavljal pred svojimi zasebnimi učitelji. Ta pridnost njegovih mladostih let je bila samo predigra pridnosti v njegovih zreli starosti. Čas, ki so ga drugi ljudje potratili pri javnih igrah, zabavah, pojedinah, s spanjem in vsakodnevnim odmorom, je Cicero posvetil večinoma svojim knjigam in bogastvu svojega znanja. Tako je vedno, na videz brez težav, našel še dovolj časa za državne posle, za svojo odvetniško prakso in za filozofske študije.

Vergil je tri leta delal svojgo "Bucolico", sedem let "Georgico" in deset let "Aeneis". Kljub temu pa je bil o nepopolnosti te pesnitve tako globoko prepričan in je tako malo ustrežala njegovemu idealu, da je, ko se mu je bližala smrt, naročil svojim prijateljem, naj rokopis sežgo. K sreči je posegel vmes cesar Avgust in preprečil uničenje tega dela, ki ga še danes občuduje svet.

Horacij je potreboval od časa, ko je začel svoje satire, pa do dovršitve svojega dela "Ars poetica", približno petnajst let. Mlajši Plinij pripoveduje, da se je njegov stric, starejši Plinij naravoslovec, dal v nosilnici nositi do poslopja senata, da je med potjo lahko bral ali pisal in da tako ni izgubil nobenega trenutka. Celotno delo je

bral. Če se je ves dan mučil z državnimi posli, je porabil nočne ure za svoja ljubljena naravoslovna raziskavanja.

Med cerkvenimi očeti je bil na polju bogoslovja gotovo najbolj neumoren delavec sv. Hieronim. Za svojo posebno stroko si je izbral najtežavnejšo na polju bogoslovja: proučevanje svetega pisma; in sicer se je bavil s proučevanjem svetega pisma v splošnem, nato z biblijskimi prevodi in končno z biblijsko kritiko. Njegovi znanstveni naporji pa niso bili omejeni samo na sv. pismo, tudi velika dnevna bogoslovna vprašanja so zahtevala vso silo njegovega duha. Vrgel se je na biografijo in našel pri vsem tem še čas za številna pisma, iz katerih se tako dobro zrcali značaj tega moža. Sv. Hieronim je čez dan ostalo časa od molitve, ga je porabil za poučevanje, za sprejemanje prijateljev, ki so prihajali k njemu iz vseh delov krščanskega sveta, in za odgovore na njihova vprašanja. Če upoštevamo, da so mu za študij ostale le še nočne ure, in če premislimo obsej njegovih biblijskih raziskovanj, revizij Vulgate po besedilu Septuaginte, njegove številne komentarje in predvsem njegov prevod starega testamenta iz hebrejščine, si moremo komaj misliti, kako je mogoče v enem življenju ustvariti tako delo. In vendar je to samo en del njegovih proizvodov. Predelal je še "kronološke tabele" Evzebiju, razložil "Homilije" Origena in pisal najrazličnejše razprave. V čem je bila skrivnost takšne ustvarjalne sile? Mislim, da lahko rečem: v njegovi izredni in trajni marljivosti. Res je, da je bil obdarjen z duševnimi sposobnostmi prve vrste. Le-te pa bi mu bile brez njegove nezlomljive volje brez koristi. V starosti 30 let je pričel študirati hebrejščino, ker je spoznal, kako koristen in potreben je ta jezik pri njegovih svetopisemskih raziskavanjih. "Količno truda me je to stalo," pripoveduje, "na koliko težav sem naletel, kolikokrat sem obupal, kolikokrat se sploh opustil misel na to, pa vendar spet znova začel, to vem povedati le jaz, glavni trpin, pa tudi oni, ki so bili tedaj z menoj. Toda, hvala Bogu, zdaj uživam prijetne sadove one trpke znanstvene setve."

Gornje vrstice smo posneli pri zanimivem članku pokojnega kardinala Gibbonsa.

MATI, NAJBOLJSI

VEROUČITELJ

Iz Rusije poročajo katoliškemu tedniku: Versko življenje v našem smislu je v Rusiji prav za prav prenehalo. Javna služba božja je postala posebnost svoje vrste, šola in javnost po sta vsa v protikrščanskem duhu. Tako je v Rusiji že nad dvajset let. A navzile vsemu pričakovanju in prerokovanju pa morajo uradne oblasti le priznati, da je celo med mladino, ki je že opravila protiversko šolo, veliko število vernih. Kdo jih je učil vero nauka? Duhovniki so skoraj vsi odstranjeni, prav tako pa tudi večidel vernih ljudi. Tisti ki so jim znane današnje ruske razmere, pa pravijo, da so postale matere, babice, dedje in drugi člani družine otrokom apostoli v imenu Jezusa Kristusa. Zdaj je v Rusiji prav za prav en sam veroučitelj, in to je mati. Izkazalo se je, da je ona tudi najboljše katehet. Preprosto materino ali babičino pričevanje, o Kristusu močno vpliva in vpliva večkrat, kot je to vseh brezbožniških držav.

Število prebivalcev Alaske Juneau, Alaska. — Cenzusni direktor J. C. Anderson je dejal, da je število prebivalcev Alaske naraslo na 72.000. Pred 10 leti je Alaske imela 59.278 prebivalcev.

OSNOVNA NAČELA KRŠČANSKEGA SOCIALIZMA

DELAVSKA OKROŽNICA LEONA XIII.

In latinskega izvirnika prevedel in z razlago opremil DR. P. ANGELIK TOMINEC O. F. M.

Med prvimi je bil tu vestminsterski nadškof in kardinal Manning, ki je v sebi združeval močno ljubezen do lastnega naroda z nikdar omahujočo ljubeznijo do ene, univerzalne cerkve. Če ogledujemo njegov nastop za "viteze dela" in za njihovega zagovornika v Severni Ameriki kardinala Gibbonsa in prebiramo njegove socialne spise, tedaj ne moremo prezreti sorodnosti njegovih idej z idejami Leona XIII.

V zvezi pa je bil veliki papež tudi s sociologi na kontinentu, ki so v letu 1884 ustanovili "friburški uniji" v švicu združevali v sebi najboljše katoliške sociologe in socialne politike Nemčije, Avstrije, Francije, Švice in tudi Italije. Bila so to leta, ko se je pripravljala velika delavska okrožnica l. 1891, ki jo lahko imenujemo višek socialnega nauka Leona XIII. Zesodobniki so bili prepričani, da je v njej našlo svoje dopolnjevanje in potrjenje delo desetletij. Sodelovali so pri njej socialni delavci iz vseh dežel in stanov, ne na zadnjem mestu tudi laiki: to je pač najlepše na bistvu svetovne cerkve vseh narodov. Vendar pa je v klasičnem jeziku pisani okrožnici neizbrisno vtisnjen pečat jasne in močne osebnosti Leona XIII.

Ta okrožnica ni samo najbolj obširna izmed vseh drugih okrožnic, ampak tvori tudi njihov zaključek. Vse posamezne probleme, ki so bili predmet prejšnjih okrožnic še enkrat povzame in napravi ob enem nov korak iz teorije v življenje samo. Zato tudi nobena izmed okrožnic velikega papeža ni napravila tako globoke vtisa in povzročila tolikega gibanja kakor ravno ta. Z enim mahom je ona razjasnila katoliško stališče v socialnem oziru. Po pravici jo imenuje dr. Krek "magna charta" delavcev. Cela vrsta moč iz vseh katoliških narodov se je jela znanstveno baviti s sociologijo. Tudi na Slovenskem. Še isto leto 1891 je izšel prvi njen prevod na slovenski jezik, ki ga je oskrbel tedanji urednik "Domoljuba," sedanji stolni prost, prelat Andrej Kalan. Ob enem z njo se je začelo tudi krščansko socialno gibanje na Slovenskem, kakor to pričajo slovenski katoliški shodi, ki so se pričeli naslednje leto 1892.

Delavska okrožnica je in bo ostala vedno aktualna, ker je pisana iz nadčasovnega vidika in oznanja vekotrajne resnice krščanstva o vedno perečem socialnem vprašanju, zato je pravna redila Jugoslovanska strokovna zveza, da je dala pobudo k novi izdaji okrožnice.

SPOŠTOVANI BRATJE!
VSEM SPOŠTOVANIM BRATOM, PATRIJARHOM, PRIMATOM, NADSKOFOM IN SKOFOM KATOLISKEGA SVETA, KI ŽIVE V LJUBEZNI IN SKUPNOSTI Z APOSTOLSKIM SEDEŽEM
PAPEŽ LEON XIII.
POZDRAV
IN APOSTOLSKI BLAGOSLOV

I. Vzroki delavskega vprašanja in poskusi njegove rešitve (1—26)

SODOBNE SOCIALNE RAZMERE

1. Narava je radi človeka in ne človek radi narave

1. Ko je bilo enkrat zbu-jeno teženje po novostih, ki sicer že dalje časa majo drževe, je temu prej ali slej morala slediti želja po pre-vratu ne samo v državnih zadevah, ampak tudi v njim so-rodnih gospodarskih stvareh.

Zmagoslavje znanstvenega napredka slavi po pravici naša doba. Človek prodira vedno globlje v v prirodne skrivnosti. Neizmerna, navidezno neskončna pota zvezdnih teles meri z največjo natančnostjo, tehta jim težo, zasleduje njih sestavo, na zemlji in pod zemljo rešuje najtežje uganke. Do najenostavnejših prvin razkraja stvari in zasleduje njih spojitve; uspehe svojega truda pa uporablja v nebrojnih vedno novih iznajdbah, ki preobrazajo svet.

Knjiga stvarne prirode je sicer še v mnogih ozirih neprečtana, nerazumljiva, a list za listom se neprenehoma odpira in jasni v slavo človeškemu duhu. Zal pa, da se je pri tem delu človeškega duha vedno bolj pokazala poglobljena stvar na zemlji — namreč človek sam. Prirodoslovje je zatemnilo človekoslovje. Slavi in povzdiguje se napredek in zmaga človeškega duha nad stvarjo, a med tem se glasi obupna tožba, žalno vzdihovanje, pa tudi prokljanje, joče hlepenje po masčevanju izmed milijonov tistih, katerim novi čas prinaša le trpljenje, glad in breznožno skrb za bodočnost, izmed tistih zapuščanih bitij, katera nimajo deleža pri, dediščini nebrojnih zakladov, ki jih ustvarja zmagovalni človeški duh.

V resnično krščanski dobi je bil redišče vsega umovanja in znanstvenega delovanja — človek, krona stvarstva. Dasi se takrat ni v tolikem obsegu gojilo naravoslovje kakor v novem času, vendar ne smemo reči, da bi se bilo preziralo. Veleumi so se tudi takrat bavili s stvarino, z njeno sestavo in njenimi lastnostmi, toda še temeljiteje so se pečali z duhom, njegovim bistvom in delovanjem. Temeljito so sicer tedaj razglabljali fizični red v stvarstvu in mu določali zakone, toda še mnogo bolj so proučevali pravni red in njegovo osnovo. Z daljnogledom ali s povečalnim steklom, z merilom ali šestilom v roki, se je učenjak jel norčevati iz duha in npravnega reda. Pri svojem delovanju ju ni našel, ker ju ni iskal, a vendar ju je začel drzno tajiti. Tak nauki niso ostali zaprti v učenjakovi sobici; splavali so ven v živni svet in kjerkoli so se pojavili, so zastrupljali, uničevali, morili red, srečo in mir.

Sezidala se je sicer veličastna stavba naravoslovnih znanosti, a ob tem se je razdrla človeška družba. V družinah in državah je vedno več upornih ljudi. Samoljubje in dobičakželja na sebičnost kraljujeta. Tihe delavne in postrtovalne ljubezni ne srečaš izlepa. Darežljivost, kolikor je je še, nastopa šumno in glasno. Za vsak darček zahteva javne pohvale, hrupnega povračila v obliki očitnih zahval, javnega priznavanja in blestečega odlikovanja.

Slabo je to in tem slabše, ker je vedno več ljudi navezanih na — miloščino. In to niso morda delomrzni ljudje, ampak delavci, ki radi delajo in bi radi delali, pa si kljub svojemu delu ne upajo ohraniti svojega obstoja brez milodarov in podpor. To nam kaže, da delo ne pridobiva več toliko, da bi vzdrževalo človeka in da se je izgubilo celo zaupanje v moč vztrajnega in pridnega dela. Taka družba, kjer se večina ljudi zanaša na podporo, takorekoč na usmiljenje drugih, ne more biti zdrava in glasno odmeva iz nje vprašanje: Kaj je storiti, da ozdravim? To je pa ravno delavsko vprašanje, ki ga hoče rešiti papež Leon XIII. v tej svoji delavski okrožnici.

(Dalje prihodnjič)

POMEN SLOVENCEV V JUGOSLAVIJI

Z velikim veseljem smo brali Slovenci v Ameriki poročila o vstopu voditelja Slovencev v današnje jugoslovansko vladno narodnega sporazuma. S tem vstopom je nedvomno izpričano, da se tudi Slovenci strinjajo z novo politiko, dasi smo spočetka ravno mi v novem svetu gledali bolj skeptično na sporazum med Srbi in Hrvati v Jugoslaviji, ker je bil naš slovenski narod zastopan v nji samo z enim ministrom. In res, Hrvatje sami so sedaj po nekem svojem listu priznali, da so prvotno prezrli Slovence pri sporazumu. Takole pišejo:

"Z imenovanjem dr. Antona Korošca za ministra prosvete, je zelo okrepljen položaj sedanjega vladarja, obenem pa je potrjena naša ugotovitev, da sestava koncentracijske vlade za sedaj ni nič prečena. Vstop dr. Antona Korošca v vladu je bil prav zdej zelo potreben, ker je dr. Korošec najmočnejši politični činičev v Sloveniji, tisti mož, ki zastopa narodne in politične želje in čustva velike večine slovenskega naroda. Dr. Korošec v vladi v sedanjih burnih časih pomeni ne le podkrepljeno enotnost pogledov zastopnikov Srbov, Hrvatov in Slovencev na potek splošnih dogodkov, marveč tudi novo jamstvo, da se bo začeta politika sporazuma tudi nadaljevala."

KAKO SE BO UREDILA JUGOSLAVIJA?

Zelo nas zanima, amerikanske Slovence, kako se bo uredila ne le Evropa po sedanjih veliki vojski med totalitarnimi režimi in zastopniki demokracije, ampak še mnogo bolj je za nas važno to, kakšno ureditev bo dobila po sklenjenem sporazumu in po ureditvi razmer v Evropi naša stara domovina Jugoslavija, ki je tudi dom Slovencev. Politika sporazuma, ki je bil sklenjen med Srbi in Hrvati i ki priznava vse individualnosti in popolno priznanje treh narodov v Jugoslaviji, Srbov, Hrvatov in Slovencev, mora po našem mnenju nujno voditi do preureditve Jugoslavije v federativno državo. Na ta način bi tudi naša stara domovina Slovenija dobila toliko pričakovano in tolikokrat zahtevano gospodarsko, finančno kakor tudi kulturno avtonomijo.

Da vsi resni in vodilni politiki vseh treh jugoslovanskih narodov tudi tako mislijo, o tem nas utegnejo prepričati mnogotere izjave vodilnih politikov samih, kakor tudi vesti političnih listov, ki prihajajo iz Jugoslavije. Tako je ob priliki vstopa našega slovenskega voditelja v prosvetno ministrstvo napisal neki hrvaški list o preureditvi države v demokratičnem smislu te znanilne besede:

"Nova sestava državne ureditve nikakor ne bo centralistična, marveč bo slonela na federalističnem načelu. S tem ne bo le zagotovljen avtonomni položaj banovine Hrvatske, marveč bo tudi Slovenija dobila svojo avtonomijo, ki jo Slovenci trdovratno zahtevajo že 20 let. Dr. Korošec je v vseh peripetijah preteklih 20 let ostal dosleden zastopnik teh avtonomističnih zahtev slovenskega naroda. Dr. Korošec je tudi odločen nasprotnik tako imenovane integralne koncepcije v prosvetno kulturnem pogledu. Ta centralizem so nam v preteklem vsiljevali ne le po šolah, marveč tudi po mnogoterih centralističnih družtvih, a prav to vsiljevanje je bil eden izmed glavnih vzrokov nezadovoljstva med jugoslovanskimi narodi. Dr. Korošec pravilno zahteva, da se neguje in izoblikuje srbska, hrvatska in slovenska individualnost, ki bodo vse skupaj v svobodnem razvoju našle med seboj skupne točke, kjer se bodo stikale v svojih skupnih interesih ter jih bodo potem vse skupaj razvijale."

Poleg političnih reform, pričakujejo Slovenci v Jugoslaviji tudi važnih reform, ki bodo obsegale tudi gospodarsko in socialno življenje v stari državi, prav tako bankirstvo, kakor tudi industrijo ter trgovino kot glavne panoge splošne gospodarske delavnosti tako, da bodo prizadete vse gospodarske panoge in stroke. Težišče vsega tega je načrtna reforma v razmerju kapitala in dela, da bi se kapital bolj postavil v službo splošnih potreb državne skupnosti ter sploh v službo delovnega ljudstva, da bi se popravile razmere tistega stanu, ki ima v Jugoslaviji veliko večino. Seveda vemo v Ameriki, da bodo vse te reforme političnega, gospodarskega in socialnega značaja v mnogočem odvisne od bodočega splošnega gospodarskega reda v Evropi.

Reforme je napovedal prosvetni minister dr. Anton Korošec tudi v svojem prosvetno-kulturnem programu. V tem programu leži poudarek v tem, da morajo danes pri kulturni politiki države, ki se neposredno razteza samo na šolsko področje, sodelovati vse narodove kulturne ustanove in vsi prosvetni činičtelji, od visokošolskega profesorja do ljudskošolskega učitelja, od akademije znanosti in umetnosti do zadnjega prosvetnega društva. Tako bo tudi prosveta stopila na najvišjo stopinjo in bo hkratu služila pravstvenemu življenju ljudstva. V preteklih časih se je napravilo v tem pogledu v Jugoslaviji mnogo napak, sedaj pa je potrebno, da se vse te napake popravijo, da ves narod prešine en duh in da bomo korakali po poti napredka, ki je predvsem v pravstveni višini in globini naroda.

Pri tem moralnem in kulturnem prerodu jugoslovanskih narodov, pa naj ne sodelujejo samo naši sonarodnjaki v Jugoslaviji, marveč tudi za nas Slovence v Ameriki sledijo iz tega programa našega voditelja dr. Korošca važne naloge, da napore naših bratov doma z vsemi svojimi močmi podpremo. Prispevajmo tudi mi k načrtu dr. Korošca, da bo ta načrt postal čimprej živa in plodovita resnica.

JUGOSLAVIJA IN SOVJETSKA UNIJA

Kmalu po sklenitvi trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Rusijo je bilo tudi pri nas v Ameriki slišati govorice, da se bodo med tema dvema državama v kratkem napravili še tesnejši stiki. In res, ob koncu preteklega meseca so bili tudi doseženi prvi diplomatski stiki med Belgradom in Moskvo. Za prvega ruskega poslanika v Jugoslaviji je bil imenovan minister Viktor Plotnikov, za prvega jugoslovanskega poslanika v Moskvi pa je vlada v Belgradu imenovala ministra dr. Gavriloviča, ki se je posebno odlikoval že kot voditelj trgovskega odposlanstva iz Belgrada v Moskvo.

Oba poslanika sta že prispela na svoja nova službena mesta in nastopila mestni poslanikov. Naj bi se zveze med tema dvema slovanskima državama ne poglobljalo samo v državno-političnem, marveč tudi v slovansko-narodnem pogledu, to želimo predvsem Slovenci v novi domovini. Naj bi ta veza obenem koristila ohranitvi miru na Balkanu!

Naciji obsodili holandskega profesorja

Berlin, Nemčija. — Holandski profesor C. W. DeVries je bil na obravnavi pred nemškim sodiščem obsodjen na osemnajst mesecev zapora in plačitev \$2700, ker je poslušal angleška radijska poročila.

Razne prireditve Jednotinskih društev

3. novembra: Neke posebne vrste "party" športnega kluba društva Marije Pomagaj, št. 79, Waukegan, Ill. v šolski dvorani na 10. cesti.

3. novembra: Plesna veselica društva sv. Cirila in Metoda, št. 191, Cleveland, O. v šolski dvorani sv. Kristine.

3. novembra: Igra in ples društva sv. Ane, št. 208, Butte, Mont., v Narodnem domu. Pričetek ob 7:30 zvečer.

9. novembra: Plesna veselica društva sv. Antona Padovanskega, št. 158 Hostetter, Pa., v Slovenskem domu, Pipetown, Pa.

10. novembra: Martinovanje društva sv. Jožefa, št. 57, Brooklyn, N. Y. v dvorani S. N. Doma, 253 Irving Ave.

10. novembra: 35-letnica društva sv. Antona Padovanskega, št. 87, Joliet, Ill. dopoldne s peto sv. mašo, zvečer pa z banketom v farni dvorani.

15. novembra: 15-letnica društva Marije Vnebovzete, št. 203, Ely, Minn.

17. novembra (Martina nedelja): Domača zabava društva sv. Ane, št. 173, Milwaukee, Wis. v Tivoli dvorani.

30. novembra: Jesenska veselica društva sv. Antona Padovanskega, št. 222, Bessemer, Pa., v dvorani Hrvatskega kluba.

30. novembra: Plesna veselica društva sv. Cirila in Metoda, št. 101, Lorain, O., v Slovenskem Narodnem Domu.

Ostaja društva, ki imajo to sezono tudi kakšno prireditev na programu, naj nam izvolijo naznaniti. — Uredništvo.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Novi grobovi

C Ljubljani je umrl Ivan Rozman, višji sodni oficijal v pokoju. — V Celju je umrl Josip Schittanz, bivši celjski trgovec. — V ljubljanski bolnici je umrl Ivan Plantan, ključavničarski mojster iz Vavte vasi št. 3 pri Novem mestu star 57 let. — Na Teharjih pri Celju je umrl Gašper Brčko, zelo priljubljen in globoko veren mož star 91 let. — V celjski bolnici je umrla Marijo Goltnik, posestnica iz Kokarij pri Gornjem gradu stara 69 let.

V Gornji Radgosti je umrla Marija Karbaš, rojena Leyrer. Pokojnica je bila srčno dobra ter je vsakomur pomagala, ki se je zatekel pod njeno streho.

V Gradcu v tamošnji kliniki je umrl mariborski industrijec gosp. Ivan Tavčar. S pokojnikom je izgubil Maribor markantno gospodarsko osebnost, zavednega narodnjaka in srčno dobrega človeka. Bil je iz znane Tavčarjeve rovine v Poljski dolini. Njegov oče se je preselil v Sarajevo, kjer je imel veliko lesno industrijsko podjetje. V Sarajevu se je sprijateljil s pokojnim slovenskim škofom dr. Jegličem, ki je bil takrat še kanonik in pozneje pomožni škof vrhbosanske nadškofije. Dr. Jeglič je bil pokojnemu Antonu Tavčarju tudi krstni boter ter se je osebno vedno zanimal za svojega varovanca. Sam ga je peljal na Dunaj ter mu našel tvrdko, v kateri se je izučil za mesarja. Pokojnik je ustanovil najprej svojo tvrdko leta 1911 v Sarajevu. Ob izbruhu vojne je moral v Gradec, po prevratu pa se je naselil v Mariboru, kjer je ustanovil znano mesarijo in prekaževalnico. Z redko žilavostjo je svoje podjetje vedno bolj izpopolnjeval ter je pred tremi leti zgradil najmodernejšo tovarno za mesne izdelke in konzerve v Bohovi pri Mariboru. Bil je tip pravega slovenskega podjetnega selfmade-mana.

Samomor jurista

Kranj. — Spomlad in jesen sta dve zelo nevarni dobi, ki deprimirajo vplivata na živce nekaterih ljudi. Če se temu razpoloženju pridruži še kakršni koli drugi utemeljeni ali neutemeljeni vzroki, taki ljudje sežejo po samomornem sredstvu in si končajo življenje. V torek jutraj dne 17. sept., ob treh se je pred neko hišo na Koprskem bregu ustrelil jurist Tone Brtoncelj. Ker je še kazal znake življenja, so ga prepeljali v bolnišnico v Ljubljano, vendar pa je bilo vsaka rešitev izključena in je opoldne podlegel smrtni rani. Težko je pogoditi, kaj je prav za prav nesrečnega fanta privedlo do tega dejanja.

Nesreča pri delu

Kranj. — Dne 19. sept. zjutraj se je pri gradnji Ljudskega doma pripetila posebna nesreča. Skozi luknjo v podu prvega nadstropja je padel približno 7 m globoko na kup kamenja in opeke tesarski mojster Jože Skodlar iz Gorenji. Pri padcu si je zlomil desno nogo, izključeno pa tudi, da ima kake notranje poškodbe ali zlomljeno rebro. Prvo pomoč je nudil ponesrečencu zdravnik g. dr. Bežek, ki je nato odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico, kamor so Skodlarja prepeljali s kranjskim rešilnim avtomobilom.

Sin ustrelil očeta

Kranj, V. avgusta. — Dne 6. avgusta, se je zgodil v Predosljah pri Kranju zločin, katerega žrtev je postal stari premožni posestnik France Drolc. Okrog pol ene ponoči sta počila dva strela, nakar se je v hiši posvetila električna luč. Domača hči je planila iz hiše v vas klicat sosedo, češ, da se je zgodil roparski napad. Ko so sosedje prihiteli v Drolcovo hišo, se jim je mučil pretresljiv prizor. Sedemdesetletni gospodar Drolc je ležal krvavec in negiben na postelji. Priklican je bil tudi Drolc najstarejši sin France, ki ima nedaleč stran svojo lastno domačijo. Ko je France stopil v hišo in se približal očetu, je ugotovil, da oče še diha. Nemudoma je pohitel v Kranj po zdravnika, spotoma pa je o dogodku obvestil orožnike v Predosljah.

Zdravnik dr. Petrič je ugotovil, da je krogla iz samokresa predrla gospodarju Drolcu glavo nad ušesom. Čeprav je bilo le malo upanja, da bi Drolca ohranili pri življenju, je dr. Petrič na željo sina Franceta odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico. Čim so gospodarja odpeljali, so orožniki uvedli preiskavo in so povrsti zaslišali vse domače. Mlajši sin Tone je edini vedel določneje povedati, da se je ponoči izvršil roparski napad in da je ropar ustrelil očeta, nato pa streljal tudi nanj v njegovi sobi, o čemer da priča luknja na divanu. Tonetovo izpovedovanje pa se je orožnikom brž videlo sumljivo. Res so našli luknjo v divanu, toda sicer ni bilo nobenih sledov za roparji. Orožniki so trdneje prišli Toneta, ki se je brž zapletel v protislovja in naposled priznal, da je sam ustrelil očeta. Izpovedal je: —

Zvečer je družina zgodaj legla. Mati in oče sta šla v svojo spalnico. Tone pa je bedel in se okrog pol ene odločil, da konča z očetom. Podal se je v temno spalnico svojih staršev in ustrelil očeta v glavo. Nato se je brž umaknil v svojo sobo, ustrelil v svoj divan potem pa začel kričati na vse grlo: "Razbojnik, razbojnik!" Sestra in mati sta se znašla v družinski sobi. Medtem je bil Tone že pohitel na žago in spustil vodo, nakar je domača elektrarna razsvetila vso hišo. Spotoma je Tone zakopal samokres na vrtu.

Orožniki so morali odgonetiti razloge, ki so dovedli sina Toneta do tako žalostnega dejanja. Sin Tone je namreč na glas skrbnega, poštenega, za gospodarstvo vnetega fanta.

Domačija Drolcjevih je premožna, imajo poleg obsežnega posestva žago z lastno elektrarno in mlin, kar jim omogoča precej udobno življenje. Na žalost pa je bil oče strasten pravdar in zaradi tega razmere na domu niso bile urejene. Marljivemu sinu je to dražilo živce in tako se je slednjič odločil, da spravi očeta s sveta in da svoj zločin prikrije s temo in z izmišljenim roparskim napadom. Dogodek je vzbudil daleč naokrog mnogo pozornosti. Toneta so orožniki oddali v sodne zapore v Kranju, kamor so tudi prinesli Tonetov samokres. Preiskava se vneto nadaljuje.

Velik požar na Dolenjskem

Škocijan, 8. avg. — Danes je nastal požar na domačiji posestnika Ruparja v Goriški vasi št. 1 in se je kmalu preselil tudi na domačijo posestnice Jožefe Cvetove. Vnelo se je pod kozolec in se oženj takoj razmahnil na senjak in drvarnico. Kozolec je bil s slamo krit dvojnik, na katerem je bilo kakih 45.000 kg sena in 12.000 kg črne nemške detelje. Posestnik Rupar še ni bil omlatit žita razen kakih 80 mernikov ječmena. Vse ostalo je zgorelo pod kozolec in sicer 12 voz pšenice, ki bi gotovo dala 100 mernikov zrnja, dalje 7 voz ovs (90 mernikov) in 5 voz soržice (50 mernikov). Zgoreli so tudi 4 vozovi, 2 pluga in še nekaj poljskega orodja. Iz gorečih svinjakov so komaj rešili 8 prašičev. Nadalje je pogorelo 25m dolgo gospodarsko poslopje z zidanim hlevom in 2 kletama, šupa in listnica s precejšnjo količino lanske krme. Posestnici Cvetovi pa je pogorel zidan hlev, pod in kozolec, 1500 kg sena, 1.000 kg slame in na podu voz pšenice.

Kmet v boju z volkom

V bolnišnico v bosanskem Konjicu je prišel kmet Dervo Maksumić iz vasi Gracija v okolici Ljubuškega. Mož je varoval ovce na planini Hajvaz blizu Konjice. Ko je ponoči spal, je preskočil ograjo velik volk ter takoj napadel spečega kmeta. Popadel ga je za glavo. K sreči pa je Dervo Maksumić kot musliman spal s fesom na glavi. Zato je volku ostal v gobcu fes in mu običal v griu. Dervo je planil pokoncu ter z obema rokama zgrabil volka za goltanec, nakar je prišel kričati na pomoč. Prihitel je njegov brat Ahmet, ki je volka zaklal, nakar sta ga odrli. Njegovo glavo pa sta odrezala ter jo je Dervo prinesel v Konjico kazati. Še vedno se v goltancu vidi Dervov fes. Moža so obvezali ter mu dali injekcije zoper steklino.

Nemški izseljenci iz Besarabije na potu skozi Jugoslavijo

Belgrad, 25. sept. — Nocoj ob 11. prispe v taborišče med Zemunom in Belgradom prva skupina Nemcev, ki se selijo iz Besarabije v Nemčijo. Z madžarsko ladjo potuje s prvim transportom 800 Nemcev. Taborišče si je danes popoldne ogledal predsednik vlade Dragiša Cvetković v spremstvu zunanjega ministra Cincar-Markovića, prometnega ministra ing. Beslića in gradbenega ministra Vulovića. Predsednika vlade je sprejel v taborišču von Heeren, nemški poslanik na našem dvoru z gospo in generalni konzul Neuhausen. Taborišče je najmoderneje urejeno ter je v vsakem oziru poskrbljeno za počitek nemških izseljencev, ki se bodo ustavili v njem največ dva dni.

SLABA LETINA V DOLENJSKIH VINOGRADAH

Ljubljana. — Dolenjski vinogradniki imajo v novomeškem srezu zasajenih okrog 2600 ha površine z vinske trte. Med ostalimi, manjšimi goricami so najbolj znane vinske gorice, ki se razprostirajo ob levem bregu Krke s slavno Toluško goro, ki ima med vsemi vin-

skimi goricami najlepšo lego na Dolenjskem. Po svojem obsegu pridelku so znane še gorice v Grčevju, dalje one pri Beli cerkvi, Hrušici in Straži. Tudi v okolici Trebnjega, Dobriča in Mirne peči je žlahtno trje, ki da večkrat prav lep množino dobrega pridelka.

Letos na žalost, vsega tega ne bo, kajti kakor ostali posevki so trpeli v ogromnem obsegu tudi vsi naši vinogradi. Prekomerni dolgi mraz, razne ujme, zastoj v vegetaciji in končno palež so opravili svoje uničevalno delo do dobrega. Vinska letina je v novomeškem okraju je dala povprečno vsako leto 28.000 hl vina. V izredno dobri letini celo do 35.000 hl.

Za pridelek so dobili vinogradniki milijonske vsote. Letos bo vsega pridelka največ 9 do 11 tisoč hl. Naša ugotovitev pa ne pomeni samo silnega padca količine vinskega pridelka na Dolenjskem, temveč hkrati tudi dokaz žalostnega stanja naših vinogradnikov, ki bodo kljub težkim žrtvam za zboljšanje vinogradov ostali — brez kupne moči. Povrh vsega mizernega stanja se bo morala vsa količina letošnjega slabega pridelka brez izjeme sladiti, sicer bo tudi ta majhna količina, ki pride v poštev, zgolj za domaćo uporabo prav slaba. Lanske zaloge vina so že popolnoma pošle. Naš revni vinogradnik, ki vsako leto komaj čaka, da vnovči svoj pridelek, je po prvih mesecih trgovatve, odnosno pomladi, prodajal vino po 3.50 do 4.50 din liter. Zdej je cena spričo slabe letine poskočila na 8 din.

Vendar vina tudi po tej ceni ni dobiti, ker se večino zaloge pokupili že v poletju za nizke denarje trgovci, zlasti pa špekulantje. Deževno vreme je že močno povarilo še one redke jagode, ki so se k sreči obdržale čez poletje na trsu. Na stojnicah, ki so bile ostala leta polna žlahtnega grozdja, dobiš letos v najboljšem primeru kako razpokano črno in pa šmarnico, ki je že načeta od gnilobe. Najboljše spričevalo kakovost in količine letošnjega vinskega pridelka je že odnekad novomeški trg, ki je letos na žalost hudo puščoben.

Dolenjci zlepa ne pomnijo tako žalostne vinske letine. Zelo slabe so bile letine 1907 in 1911, ko je pridelek uničil močan palež. Šele po teh dogodkih so prišli dolenjski vinogradniki do spoznanja, da je škropljenje vinske trte, edino in najboljšo sredstvo v obrambi proti paležu.

OGROMNI STROŠKI MINULE SVETOVNE VOJNE

Dasiravno je bil naš stric Sam samo 19 mesecev udeležen v minuli svetovni vojni (od aprila, 1917 do novembra, 1918), je v tem času potrošil celih 13 milijonov (trinajst tisoč milijonov dolarjev).

Nek statistik je po svojem izračunal, da bi se s tem denarjem lahko:

- Plačalo vse morgice na farmah v naši deželi;
- da bi se lahko napeljalo elektriko v 9.400.000 hiš;
- da bi se lahko nabavilo farme vsem mestnim družinam;
- da bi se lahko nabavilo vodo-vode (plumbing) v 5.750.000 hišah farmarjev;
- Podvojilo sedanje šolnine ali stipendije raznih šolarjev;
- zgradilo štiri šole za svoto \$250.000 za vsak okraj v naši deželi;
- zgradilo eno zrakoplovnišče v vsakem okraju;
- določilo pe milijonov dolarjev za obrambo proti povodnji;
- zgradilo moderno bolnišnico v vsakem okraju dežele in poleg vsega tega določilo še pet milijonov dolarjev za gradnjo stanovanjskih hiš za delavce.

AGITIRAJMO ZA MLADINSKI ODDELEK!

NAJVEČJA PODZEMSKA JAMA V JUGOSLAVIJI

Gorje, Slovenija. — Nedaleč od Gorij proti Triglavu ob potoku Radovni je vas Krnica. Nad njo se skoro navpično dviga Kočevnik. Blizu vrha kakih 200 metrov nad vasjo pa je skoraj neviden vhod v Gorjansko jamo. Jamarji so naredili dve lestvi po 12 metrov, ki sta druga nad drugo v skoraj podobnem prepadu. Na dnu tega prvega rova je precej velik prag, odkoder pridemo skozi tesen prerez v navpičen 26 metrov globok rov. Tu se je treba spuščati na vrveh na dno. Nekam čuden občutek ima človek, ko visi na vrveh "med nebom in zemljo" v rokah pogumnih jamarjev, ki polagoma spuščajo vrvi.

Takoj na dnu rova pa je precej velik prostor in tik njega se pride skozi tesno okence v lepo dvorano, kjer je zastora podoban kapnik. Od vhoda drži potem kakega pol kilometra dolga podzemna jama.

Jama je podobna rovu in ima poševno dno, polno večjih skal, ki so se v teku let odkrušile in padle v najbrž precej velik podzemski potok. Da je tu tekla nekada voda, pričajo poševne dno, sprane stene, droben pesek in ilovica na dnu. Ta jama je na nekaterih mestih zožena, da se je treba potruditi po vseh štirih naprej. To usahlo strugo bi mogli primerjati soteski Vintgarju, le da je ožja in nižja.

Kmalu v začetku jame je več lepih kapnikov, med katerimi je najlepši rdečkast, kake tri četrtine metra visok in ves zgubeden kapnik, ki so ga krstili za "Gorjanca." Nedaleč od tod pa je cela stena samih drobnih kapnikov, ki jo čuvata "Ciril in Metod." Eden izmed teh ima prav lepo okroglo glavo. Tudi ta dva sta rdečkaste barve.

Struga je čedalje bolj strma in vse kaže, da je jama suha po točna struga. Nekako v sredini je precej velika stranska dvorana, ki ima vhod in izhod v glavni prostor. Nekoliko naprej od tod pa je krasen bel stalagmit, ki daje lep glas, če se udari nanj. Krstili so ga "gorjanski zvon." Kmalu potem se pride do globokega prepada, preko katerega je narejena zasilna brv. Blizu te brvi so našli sled neke majhne jamske živali, najbrže kakšnega večjega hrošča, ki se previdno skriva pred jamarji. V dokaz, da živi, služijo, da jamarji vedno zdravljajo pesek in ponovno zasledijo od-tiske tankih nog. Najbrže je kak samotar, ki ne najde izhoda. Vprašanje je le, s čim se hrani.

Prav na koncu jame je voda izkopala večjo jamo in ker ni mogla hitro odtekat skozi požiralnik, je treskala ob steno in je izgrebla precej veliko votlino z vodoravnim dnom. Tik pred koncem so najlepši kapniki, ki čepe tam kakor utrjeni popotniki in so dobili ime "gorjanski jamarji."

V vsej jami se nastajajo novi kapniki in rasejo stari. Mnogo je tako tankih kakor nit, pa so do pol metra dolgi. Eden se je celo zamajal pri močnem dihu. Doslej je bilo v jami že več domačinov in nekaj tujcev. Požrtvovalni jamarji, člani podružnice SPD, so dovolj drzni, da se ne strašijo napora in ne gmotnih žrtv pri raziskovanju številnih gorenjskih jam. Njihovemu delu želimo najlepšega uspeha v korist tujkega prometa.

Nemški list prične izhajati v Belgradu

Belgrad, 21. okt. — Tu je bilo naznanjeno, da bo pričel izhajati nov nemški list v Belgradu 1. novembra.

